

روزنامه رسمی جمهوری اسلامی ایران

قوه قضائیه

شامل: قوانین - مذاکرات مجلس شورای اسلامی - رویه‌های قضائی - عهدنامه‌ها - آئیننامه‌ها

WWW.RRK.IR

WWW.DASTOUR.IR

تصویب‌نامه‌ها - تصمیم‌نامه‌ها - اساسنامه‌ها و آگهیها

تک شماره ۴۵۰۰ تومان

صفحه	دستگاه اجراء کننده	تاریخ تصویب	عنوان مندرجات (قوانین و مقررات و مصوبات آراء وحدت رویه)
۲	شورای اسلامی شهر نجف‌آباد	۱۴۰۰/۷/۲۷	رای شماره ۲۱۸۳ هیأت عمومی دیوان عدالت اداری با موضوع: بند یک مصوبه شماره ۱۸۷ مورخ ۱۳۹۹/۹/۱۷ شورای اسلامی شهر نجف‌آباد در خصوص وضع عوارض برای تفکیک اراضی ابطال شد
۳	شورای اسلامی شهر خورزوق	۱۴۰۰/۷/۲۷	رای شماره ۲۱۸۴ هیأت عمومی دیوان عدالت اداری با موضوع: اطلاق بهای خدمات آماده‌سازی از تعرفه بهای خدمات سال ۱۳۹۷ شهر خورزوق از تاریخ تصویب ابطال شد. ردیفهای مربوط به تعرفه بهای رفع سدمعبر از تعرفه بهای خدمات سال ۱۳۹۷ شورای اسلامی شهر خورزوق از تاریخ تصویب ابطال شد. تعرفه مربوط به هزینه تأمین پارکینگ از تعرفه بهای خدمات سال ۱۳۹۷ شهرداری خورزوق از تاریخ تصویب ابطال شد. تعرفه مربوط به بهای استفاده از خدمات عمومی و بهای سرانه‌های شهری سال ۱۳۹۷ شورای اسلامی شهر خورزوق از تاریخ تصویب ابطال شد. تعرفه مربوط به تعیین بهای تأخیر در اخذ پایان کار از تعرفه بهای خدمات سال ۱۳۹۷ شورای اسلامی شهر خورزوق از تاریخ تصویب ابطال شد
۵	شورای اسلامی شهر ارومیه	۱۴۰۰/۷/۲۷	رای شماره ۲۱۸۵ هیأت عمومی دیوان عدالت اداری با موضوع: اطلاق مواد ۱ و ۱۲ مصوبه شماره ۳۹۹ مورخ ۱۳۹۶/۳/۲۷، مصوبه شماره ۳۳ مورخ ۱۳۹۶/۱۰/۹، مصوبه شماره ۷۳ مورخ ۱۳۹۷/۲/۱، مواد ۱ و ۱۱ مصوبه شماره ۲۰۸ مورخ ۱۳۹۸/۸/۲۹، شماره ۲۵۱ مورخ ۱۳۹۸/۱۲/۲۲ و شماره ۲۶۱ مورخ ۱۳۹۹/۲/۲۹ شورای اسلامی شهر ارومیه که متضمن تقسیط عوارض و اعطای تخفیف و اعمال جوایز خوش‌حسابی برای مؤدیان مطالبات مذکور است از تاریخ تصویب ابطال شد
۷	شورای اسلامی شهر یزد	۱۴۰۰/۷/۲۷	رای شماره ۲۱۸۶ هیأت عمومی دیوان عدالت اداری با موضوع: تبصره ۶ بند ۱۱ تعرفه عوارض و بهای خدمات سال ۱۳۹۸ شورای اسلامی شهر یزد که متضمن اخذ حق‌السهم شهرداری از اراضی کمتر از ۵۰۰ مترمربع است ابطال شد. تبصره ۱۰ بند ۱۱ تعرفه عوارض و بهای خدمات سال ۱۳۹۸ شورای اسلامی شهر یزد در مورد ساختمانهای احداثی قبل از سال ۱۳۶۵ صرفاً در صورتی که بعد از سال فوق مجدداً افزای یا تفکیک نشوند از پرداخت سرانه معارف هستند، از جهت پذیرش پرداخت سرانه در صورت افزای یا تفکیک مجدداً ابطال شد
۹	شورای اسلامی شهر زرین	۱۴۰۰/۷/۲۷	رای شماره ۲۱۸۷ هیأت عمومی دیوان عدالت اداری با موضوع: تعرفه بهای خدمات بلیط نمایش از دفترچه بهای خدمات سال ۱۳۹۸ مصوب شورای اسلامی شهر زرین شهر از تاریخ تصویب ابطال شد. تعرفه بهای خدمات سدمعبر و جرایم مربوطه از دفترچه بهای خدمات سال ۱۳۹۸ مصوب شورای اسلامی شهر زرین شهر از تاریخ تصویب ابطال شد. تعرفه هزینه خدمات آماده‌سازی از دفترچه بهای خدمات سال ۱۳۹۸ شهرداری زرین شهر از تاریخ تصویب ابطال شد
۱۰	شورای اسلامی شهر کاشان	۱۴۰۰/۷/۲۷	رای شماره ۲۱۸۸ هیأت عمومی دیوان عدالت اداری با موضوع: اطلاق تعرفه شماره ۱۱۳۳ از تعرفه عوارض و درآمدهای شهرداری کاشان تحت عنوان هزینه خدمات شهری محل فعالیت فعالان اقتصادی (غیرمشمول نظام صنفی) تولیدی یا صنعتی واقع در حریم شهر مصوب شورای اسلامی شهر کاشان ابطال شد
۱۲	شورای اسلامی شهر مأمونیه	۱۴۰۰/۷/۲۷	رای شماره ۲۱۸۹ هیأت عمومی دیوان عدالت اداری با موضوع: تبصره‌های ۵ و ۶ تعرفه شماره (۱-۹) دفترچه عوارض سال ۱۳۹۶ شورای اسلامی شهر مأمونیه در خصوص عوارض صدور پروانه ساختمانی واحدهای آموزشی، ورزشی، فرهنگی، هنری، بهداشتی و درمانی ابطال شد

صفحه	دستگاه اجراء کننده	تاریخ تصویب	عنوان مندرجات (قوانین و مقررات و مصوبات آراء وحدت رویه)
۱۳	بانک مرکزی جمهوری اسلامی ایران	۱۴۰۰/۷/۲۷	رأی شماره ۲۱۹۱ هیأت عمومی دیوان عدالت اداری با موضوع: با اعمال ماده ۱۳ قانون تشکیلات و آیین دادرسی دیوان عدالت اداری نسبت به دادنامه شماره ۲۶۲۰ مورخ ۱۳۹۷/۹/۵ هیأت عمومی دیوان عدالت اداری موافقت شد و اطلاق بخشنامه شماره ۹۷/۱۸۱۴۰۷ مورخ ۱۳۹۷/۵/۲۰ بانک مرکزی جمهوری اسلامی ایران از تاریخ تصویب ابطال شد
۱۳	دادگستری استان هرمزگان	۱۴۰۰/۷/۲۷	رأی شماره ۲۱۹۲ هیأت عمومی دیوان عدالت اداری با موضوع: بخشنامه‌های شماره ۹۰۳۳/۲۷۹۹/۷ مورخ ۱۳۹۹/۹/۱۳ و ۹۰۴۴/۴۴۶۲/۷ مورخ ۱۳۹۹/۱۰/۲۵ معاون قضایی رئیس کل دادگستری استان هرمزگان در خصوص ارجاع دعاوی به داوری ابطال شد
۱۴	سازمان سنجش آموزش کشور	۱۴۰۰/۷/۲۷	رأی شماره ۲۱۹۳ هیأت عمومی دیوان عدالت اداری با موضوع: بند ۵ قسمت «تذکرات مهم» در صفحه ۲۵ دفترچه راهنمای ثبت نام شرکت در آزمون سراسری سال ۱۳۹۹ ابطال شد
۱۵	شعب دیوان عدالت و سایر مراجع اداری	۱۴۰۰/۸/۴	رأی شماره‌های ۲۳۰۷ و ۲۳۰۸ هیأت عمومی دیوان عدالت اداری با موضوع: رسیدگی به اعتراض نسبت به رأی هیأت حل اختلاف موضوع ماده ۳۸ آیین نامه معاملات شهرداری تهران خارج از صلاحیت شعبه دیوان عدالت اداری و در صلاحیت دادگاه‌های عمومی دادگستری اعلام می‌شود

قوانین و مقررات عمومی

شماره ۰۰۰۰۶۱۱

۱۴۰۰/۸/۲۳

بسمه تعالی

جناب آقای اکبر پور

رئیس هیأت مدیره و مدیرعامل محترم روزنامه رسمی جمهوری اسلامی ایران
یک نسخه از رأی هیأت عمومی دیوان عدالت اداری به شماره دادنامه ۱۴۰۰۰۹۹۷۰۹۰۵۸۱۲۱۸۳ مورخ ۱۴۰۰/۷/۲۷ با موضوع: «بند یک مصوبه شماره ۱۸۷ مورخ ۱۳۹۹/۹/۱۷ شورای اسلامی شهر نجف آباد در خصوص وضع عوارض برای تفکیک اراضی ابطال شد.» جهت درج در روزنامه رسمی به پیوست ارسال می‌گردد.
مدیرکل هیأت عمومی و هیأت‌های تخصصی دیوان عدالت اداری - یدالله اسمعیلی فرد

تاریخ دادنامه: ۱۴۰۰/۷/۲۷ شماره دادنامه: ۲۱۸۳ شماره پرونده: ۰۰۰۰۶۱۱

مرجع رسیدگی: هیأت عمومی دیوان عدالت اداری

شاکي: آقای محمدعلی قاسمی کهریزسنگی

موضوع شکایت و خواسته: ابطال بند ۱ مصوبه شماره ۱۸۷ - ۱۳۹۹/۹/۱۷ شورای

اسلامی شهر نجف

گردش کار: شاکي به موجب دادخواستی ابطال بند ۱ مصوبه شماره ۱۸۷ -

۱۳۹۹/۹/۱۷ شورای اسلامی شهر نجف آباد را خواستار شده و در جهت تبیین خواسته به طور خلاصه اعلام کرده است که:

" اینک به استحضار می‌رساند شورای شهر نجف آباد در یکصد و هشتاد و هفتمین جلسه خود مصوبه‌ای کاملاً قانونی و با توسل به لطایف الحیل نه تنها مقررات قانونی فوق را زیر پا گذاشته است بلکه با فرمولی که از نظر خودشان با همکاری شهرداری اختراع کرده‌اند اقدام به اخذ عوارض بسیار سنگین تحت عنوان عوارض خدمات سرانه می‌نمایند (مثلاً در حالی که کمیسیون ماده ۱۰۰ بر سر تخلف متخلف حدوداً ۵ میلیون تومان جریمه در نظر گرفته شهرداری با استناد بر این مصوبه درخواست مبلغی در حد ۳۱ میلیون تومان مطرح نموده است) ماجرا بدین شرح است که شهرداری نجف آباد طی نامه ۱۳۹۹/۸/۲۸ - ۹۹/۵۹۱۱۴ - شماره ۹۹/۲۳۲۵ - دبیرخانه شورا اعلام داشته به کاهش سطح تفکیکی اراضی و تعداد واحدهای مسکونی بر واحد سطح بدون افزایش سطح سرانه‌های خدماتی مورد نیاز امری است که سطح خدمات‌رسانی آینده شهر را با مشکل روبرو خواهد کرد و درخواست تعیین عوارضی تحت عنوان عوارض بهای خدمات سرانه از پلاک‌های زیر ۵۰۰ متر که تفکیک می‌شوند را مطرح نموده که مورد موافقت شورای اسلامی قرار گرفته است. اینک با توجه به اینکه مصوبه فوق بنا به جهات و مراتب ذیل خلاف قانون بوده درخواست ابطال آن از مرجع به عمل می‌آید:

اولاً: اینکه مصوبه در تضاد آشکار با تبصره ۳ ماده ۱۰۱ قانون شهرداریها می‌باشد چرا که این تبصره صرفاً اراضی بالای پانصد متر را مستحق پرداخت تفکیک اعلام داشته است. بنابراین شورای شهر نمی‌تواند با تشبث به حیل قانونی و تغییر عنوان از حق تفکیک به عوارض خدمات سرانه آن را به اراضی زیر پانصد مترمربع تسری می‌دهد مضاف بر اینکه چنانچه در این تبصره قید شده است (با توجه به اینکه از روش افزوده ایجاد شده ناشی از تفکیک) می‌باشد بنابراین تسری به طور مطلق دارای ایراد قانونی است.

ثانیاً: همان گونه که مستحضر هستید اصل ۵۲ قانون اساسی اخذ هرگونه مالیات را فقط به موجب قانون و به مجوز قانون مجاز می‌داند بنابراین اینکه شورای شهر بخواهد طبق مصوبه‌ای صرفاً عنوان عوارض بر آن گذاشت و اقدام به اخذ عوارض نماید (عوارض که بسیار سنگین‌تر از مالیات است) نیز خلاف این اصل است.

ثالثاً: چنانچه مستحضرید در قوانین مالیاتی که توسط نمایندگان مجلس و با تأیید شورای نگهبان در خصوص مالیات بر اراضی آنچه ملاک و مبنا قرار می‌گیرد ارزش قیمت منطقه‌ای ملک می‌باشد لیکن شورای شهر در این فرمول من‌درآوردی مبنا را حداکثر قیمت بهای خدمات برای هر مترمربع ۱۰ برابر قیمت ارزش محاسبه شهر نجف آباد بیان نموده است که نه تنها ظالمانه بودن این رقم بر شما پوشیده نیست تسری گرانترین ارزش محاسبه شهر نجف آباد به سایر عرصه‌ها و اعیان نیز خلاف است.

رابعاً: چنان که در متن مصوبه قید شده است این مصوبه به پلاک‌هایی که تسویه حساب و پایان کار نداشته‌اند و در گذشته تفکیک نموده‌اند و نیز تسری داده شده است این در حالی است که اثر قانون نسبت به آتیه است (مفاد ماده ۹ قانون مدنی) بنابراین به طریق اولی تسری دادن مصوبه شورا نسبت به گذشته کاملاً برخلاف قانون است. با توجه به مراتب فوق‌الذکر و با عنایت به اینکه در صورت ابطال مصوبه فوق استرداد وجوه و مطالبات مردم از شهرهای مشمول (قانون راجع به منع توقیف اموال منقول و غیرمنقول متعلق به شهرداری‌ها) می‌شود تعجیل در رسیدگی مورد استدعاست. با این اوصاف و باتوجه به مراتب فوق‌الذکر ابطال هر دو مصوبه فوق‌الذکر را از حضور آن قضات ارجمند و فاضل خواستارم امید آن که دعای مردمی که بیش از ۲۵۰۰ شهید تقدیم اسلام و انقلاب کرده‌اند بدرقه راهتان باشد."

متن مقررره مورد اعتراض به شرح زیر است:

" بند ۱ جلسه شماره ۱۸۷ - ۱۳۹۹/۹/۱۷ شورای اسلامی شهر نجف آباد

۱- نامه شماره ۹۹/۵۹۱۱۴ - ۱۳۹۹/۸/۲۸ - شهرداری (به شماره ۹۹/۲۳۲۵ - ۱۳۹۹/۸/۲۹ - دبیرخانه شورا) نظر به کاهش سطح تفکیکی اراضی و تعدد واحدهای مسکونی در واحد سطح بدون افزایش سطح سرانه‌های خدماتی مورد نیاز امری است که سطح خدمات‌رسانی آینده شهر را با مشکل روبرو خواهد نمود. افراد سودجو با توجه به خلاه‌های قانونی موجود اقدام به تفکیک اراضی به صورت ریزدانه نموده که این امر بدون در نظر گرفتن سطح سرانه‌های خدماتی و پرداخت هزینه تأمین آنها موجب تحمیل هزینه‌های سنگین به شهرداری خواهد گردید. لذا شهرداری در جهت تأمین سهم سرانه پلاکهای ریزدانه در سطح شهر که تسویه حساب و پایان کار نداشته و تفکیک اراضی نموده‌اند جهت تأمین بخشی از منابع مالی شهرداری پیشنهاد اخذ بهای خدمات شهری پلاکهای مذکور بر اساس فرمول زیر مطرح گردید:

بهای خدمات سرانه = $S \times A \times 110$ = ارزش محاسباتی به ریال S = مساحت پلاک به مترمربع
تبصره یک: حداکثر قیمت بهای خدمات برای هر مترمربع ۱۰ برابر قیمت گرانترین ارزش محاسبه شهر نجف آباد

تبصره دو: املاکی که مشمول قانون ماده ۱۰۱ شهرداریها می‌شود از این مصوبه مستثنی هستند مطرح که پس از بحث و بررسی مراتب فوق باستناد بند ۲۶ ماده ۸۰ قانون شهرداریها مورد موافقت قرار گرفت و به تصویب رسید"

در پاسخ به شکایت مذکور، رئیس شورای اسلامی شهر نجف آباد و شهردار نجف آباد به موجب لوائح شماره ۱۴۰۰/۵۸۴ - ۱۴۰۰/۳/۳۱ و ۱۴۰۰/۲۱۹۱۸ - ۱۴۰۰/۴/۱۴ - اجمالاً توضیح داده‌اند که:

ابطال شده است، بنابراین بند ۱ مصوبه شماره ۱۸۷ مورخ ۱۳۹۹/۹/۱۷ شورای اسلامی شهر نجف‌آباد که درخصوص تفکیک اراضی وضع شده، خلاف قانون و خارج از حدود اختیار بوده و مستند به بند ۱ ماده ۱۲ و ماده ۸۸ قانون تشکیلات و آیین دادرسی دیوان عدالت اداری مصوب سال ۱۳۹۲ ابطال می‌شود.

رئیس هیأت عمومی دیوان عدالت اداری - حکمتعلی مظفری

شماره ۹۹۰۱۴۸۰

بسمه تعالی

جناب آقای اکبر پور

رئیس هیأت‌مدیره و مدیرعامل محترم روزنامه رسمی جمهوری اسلامی ایران

یک نسخه از رأی هیأت عمومی دیوان عدالت اداری به شماره دادنامه ۱۴۰۰۰۹۹۷۰۹۰۵۸۱۲۱۸۴ مورخ ۱۴۰۰/۷/۲۷ با موضوع: «اتلاق بهای خدمات آماده‌سازی از تعرفه بهای خدمات سال ۱۳۹۷ شهر خورزوق از تاریخ تصویب ابطال شد. ردیفهای مربوط به تعرفه بهای رفع سد معبر از تعرفه بهای خدمات سال ۱۳۹۷ شورای اسلامی شهر خورزوق از تاریخ تصویب ابطال شد. تعرفه مربوط به هزینه تأمین پارکینگ از تعرفه بهای خدمات سال ۱۳۹۷ شهرداری خورزوق از تاریخ تصویب ابطال شد. تعرفه مربوط به بهای استفاده از خدمات عمومی و بهای سرانه‌های شهری سال ۱۳۹۷ شورای اسلامی شهر خورزوق از تاریخ تصویب ابطال شد. تعرفه مربوط به تعیین بهای تأخیر در اخذ پایان کار از تعرفه بهای خدمات سال ۱۳۹۷ شورای اسلامی شهر خورزوق از تاریخ تصویب ابطال شد.» جهت درج در روزنامه رسمی به پیوست ارسال می‌گردد.

مدیر کل هیأت عمومی و هیأت‌های تخصصی دیوان عدالت اداری - بدالله اسمعیلی فرد

تاریخ دادنامه: ۱۴۰۰/۷/۲۷ شماره دادنامه: ۲۱۸۴ شماره پرونده: ۹۹۰۱۴۸۰

مرجع رسیدگی: هیأت عمومی دیوان عدالت اداری

شاکلی: سازمان بازرسی کل کشور

موضوع شکایت و خواسته: ابطال تعرفه‌های مربوط به بهای خدمات آماده‌سازی، بهای رفع سد معبر، بهای هزینه تأمین پارکینگ برای مستحدثاتی که امکان تأمین پارکینگ ندارند، بهای تأخیر در اخذ پایانکار ساختمان، بهای استفاده از خدمات عمومی و بهای سرانه‌های شهری از دفترچه عوارض محلی سال ۱۳۹۷ شورای اسلامی شهر خورزوق

گردش کار: معاون حقوقی و نظارت همگانی سازمان بازرسی کل کشور به موجب نامه شماره ۳۰۰/۱۳۹۸۱۹ - ۱۳۹۹/۵/۲۸ ابطال تعرفه‌های مربوط به بهای خدمات آماده‌سازی، بهای رفع سد معبر، بهای هزینه تأمین پارکینگ برای مستحدثاتی که امکان تأمین پارکینگ ندارند، بهای تأخیر در اخذ پایانکار ساختمان، بهای استفاده از خدمات عمومی، بهای هر واحد اضافی در طبقات، بهای پسماند‌های عادی شهری و بهای سرانه‌های شهری از دفترچه عوارض محلی سال ۱۳۹۷ شورای اسلامی شهر خورزوق، را خواستار شده و در جهت تبیین خواسته اعلام کرده است که:

" بند ۱ مصوبه جلسه شماره ۵۷ - ۱۳۹۷/۵/۲۹ شورای اسلامی شهر خورزوق دائر بر تصویب ۸ عنوان از عناوین دفترچه بهای خدمات سال ۱۳۹۷ شهرداری شهر خورزوق به شرح ذیل، مغایر قانون و خارج از حدود اختیارات و وظایف قانونی شورای اسلامی آن شهر می‌باشد.

از آنجا که: اولاً: تصویب اخذ بهای خدمات با عناوین مذکور مطابق ماده ۸۰ قانون اصلاح موادی از قانون تشکیلات، وظایف و انتخابات شوراهای اسلامی کشور و انتخاب شهرداران مصوب ۱۳۷۵/۳/۱ با اعمال آخرین تغییرات و اصلاحات) خارج از حدود اختیارات و وظایف شورای اسلامی شهر مذکور بوده و در موارد مشابه هیأت عمومی دیوان عدالت اداری مصوبات شورای اسلامی سایر شهرها را ابطال نموده است. از جمله دادنامه‌های شماره ۱۱۵۱ - ۱۳۹۶/۱۱/۱۰، ۳۱۰ - ۱۳۹۷/۲/۱۸، ۳۸۳ - ۱۳۹۷/۳/۸، ۹۱۳ - ۱۳۹۸/۵/۸ و ۹۷ الی ۱۰۰ - ۱۳۹۲/۲/۱۶.

ثانیاً: تصمیمات شوراها وفق اصل ۱۰۵ قانون اساسی جمهوری اسلامی ایران نباید مخالف قوانین کشور باشد.

بنا به مراتب مصوبات شورای اسلامی شهر خورزوق مغایر با قوانین یاد شده و خارج از حدود اختیارات و وظایف تشخیص و ابطال آن با لحاظ ماده ۱۳ قانون تشکیلات و آیین دادرسی دیوان عدالت اداری در هیأت عمومی دیوان (به صورت فوق‌العاده و خارج از نوبت) مورد تقاضا می‌باشد.

متن تعرفه‌های مورد شکایت به شرح زیر است:

" ۱- خواسته خواهان به صورت منجز و مشخص بیان نگردیده، در توضیح بیشتر موضوع به استحضار می‌رساند مطابق دادخواست تقدیمی، خواهان به صورت کلی متقاضی ابطال مصوبه شماره ۱۷۸ - ۱۳۹۹/۹/۱۷ شورای اسلامی شهر نجف‌آباد و اصلاح آن گردیده این در صورتی است که مصوبه مذکور دارای بندها و موضوعات متعدد از جمله تصمیماتی راجع به کرایه خطوط ویژه تاکسی، چگونگی تکمیل و پرداخت هزینه‌های پروژه بوستان زندگی، عدم دریافت هزینه تمدید پروانه شرکتهای حمل و نقل سرویس دانش‌آموزی، بررسی و تصویب معاملات و توافق‌نامه‌های شهرداری و ... بوده، بر این اساس با عنایت به اینکه در ستون خواسته خواهان مشخص نموده کدام یک از بندهای مورد اشاره از مصوبات مذکور مورد اعتراض اوست و خواسته به صورت منجز مشخص نگردیده استدعای اتخاذ تصمیم شایسته را دارد.

۲- با توجه به شرح دادخواست تقدیمی چنانچه نظر شاکلی بند ۱ مصوبه ۱۷۸ جلسه رسمی شورای اسلامی شهر نجف‌آباد باشد در این ارتباط به استحضار می‌رساند شاکلی با ایراد و طرح مسائل غیرمرتبط و شبه‌افکنی سعی در محدود نمودن ذهن قضات محترم را داشته چنان که با طرح ادعای غیروارد عوارض وضع شده توسط مرجع صالحه (شورای اسلامی شهر) را به عنوان مالیات معرفی و وضع آن را خارج از صلاحیت‌های شورای اسلامی شهر دانسته این در صورتی است که بنا بر تصریح قوانین متعدد از جمله بند ۲۶ ماده ۵۵ قانون شهرداری‌ها، تبصره ۱ ماده ۵۰ قانون مالیات بر ارزش افزوده و بند ۱۶ و ۲۶ ماده ۸۰ و ماده ۸۵ و تبصره آن از قانون تشکیلات، وظایف و انتخابات شورای اسلامی کشور و انتخاب شهرداران، از جمله وظایف شوراهای اسلامی شهر، تصویب لوایح برقراری و یا لغو عوارض شهر و همچنین تغییر نوع یا میزان آنهاست، بر این اساس کوچکترین تردید و یا ابهامی در خصوص صلاحیت شوراهای اسلامی شهر در خصوص صدور مصوبات مربوط به وصول عوارض و یا تعیین بها خدمات وجود نداشته و ایرادی از این جهت به مصوبه مذکور وارد نمی‌باشد.

۳- در ماهیت امر نیز معروض می‌دارد همان گونه که مستحضرد ماده ۱۰۱ قانون شهرداریها و تبصره‌های ذیل آن، مربوط به تفکیک اراضی خام واقع در محدوده و حریم شهراست در صورتی که مصوبه مورد اعتراض شاکلی مربوط به تبدیل یک واحد مسکونی موجود به دو یا چند واحد مسکونی است که ارتباطی با تفکیک اراضی خام نداشته و هدف از وضع آن نیز اولاً: جلوگیری از تبدیل و تقسیم واحدهای مسکونی موجود به واحدهای متعدد بدون رعایت ضوابط شهرسازی بوده و علاوه بر آن جبران بخشی از هزینه‌هایی است که بدین واسطه توسط افراد سودجو به شهرداری تحمیل می‌گردد (از قبیل سرانه ناشی از افزایش جمعیت از جمله خدمات فضای سبز و آتش نشانی و تأمین پارکینگ و ...) در توضیح بیشتر موضوع بیان می‌دارد مصوبه مذکور در جهت تأمین سهم سرانه پلاکهای ریزدانه در سطح شهر که تصفیه حساب و پایان کار نداشته و در واقع وضع مصوبه به خدمات مذکور در راستای تأمین بخشی از منابع شهرداری جهت تأمین خدمات فوق می‌باشد بوده، در این ارتباط به استحضار می‌رساند کاهش سطح تفکیکی اراضی و تعداد واحدهای مسکونی در واحد سطح، بدون افزایش سطح سرانه‌های خدماتی مورد نیاز، امری است که خدمات‌رسانی آینده شهر را با مشکل روبه رو خواهد کرد و اشخاص سودجو با سوء استفاده از خلاء قانونی موجود و تبدیل و تقسیم اراضی به صورت ریزدانه بدون در نظر گرفتن سطح سرانه‌های خدماتی و پرداخت هزینه تأمین آنها موجب تحمیل هزینه‌های سنگین به شهرداری می‌گردند چنان که شاکلی پرونده مطروحه، به عنوان مالک پلاک ثبتی ۲۶۸/۱ قطعه ۳ نجف‌آباد بدون اخذ پروانه و برخلاف ضوابط شهرسازی اقدام به تبدیل پلاک فوق به ۲ واحد مسکونی نموده است که حداقل اقدام قابل تصور آنها، پرداخت بهای خدمات تحمیلی به شهر و شهرداری می‌باشد.

علیهذا با توجه به مراتب فوق و رعایت قانون در صدور مصوبه مورد اعتراض (بند ۱، یکصد و هشتاد و هفتمین جلسه رسمی شورای اسلامی شهر نجف‌آباد) و طی مراحل قانونی استدعای اتخاذ تصمیم شایسته در رد درخواست مطروحه را دارد.

هیأت عمومی دیوان عدالت اداری در تاریخ ۱۴۰۰/۷/۲۷ با حضور رئیس و معاونین دیوان عدالت اداری و رؤسا و مستشاران و دادرسان شعب دیوان تشکیل شد و پس از بحث و بررسی با اکثریت آراء به شرح زیر به صدور رأی مبادرت کرده است.

رأی هیأت عمومی

با توجه به اینکه در رأی متعدد هیأت عمومی دیوان عدالت اداری از جمله دادنامه شماره ۳۱۵ مورخ ۱۳۹۶/۴/۱۳ این هیأت، وضع عوارض برای تفکیک در تمام اشکال آن توسط شوراهای اسلامی شهر مغایر با قانون و خارج از حدود اختیار تشخیص و

الف - بهای خدمات آماده‌سازی از دفترچه عوارض محلی سال ۱۳۹۷ شورای اسلامی شهر خورزوق:

بهای خدمات آماده سازی	توضیحات
بهای پیشنهادی سال ۱۳۹۷	تبصره ۱: بهای خدمات برای املاک واقع در محدوده شهر برای یکبار در زمان صدور پروانه ساختمانی وصول می‌گردد.
مسکونی $S \times M \times 40$	تبصره ۲: بهای مذکور جهت املای که در طرحهای تفکیکی واقع شده‌اند و با شهرداری توافق نموده اند، منظور نمی‌گردد مگر در شرایطی که در توافق ذکر شده باشد.
تجاری $S \times M \times 70$	تبصره ۳: بهای مذکور جهت مالکینی که اقدام به تخریب و نوسازی می‌نمایند و تاکنون پرداخت ننموده‌اند به صورت یک چهارم محاسبه خواهد شد.
کارگاهی $S \times M \times 60$	تبصره ۴: پرداخت بهای مذکور مانع از پرداخت سایر عوارض قانونی نمی‌باشد.
S : عرصه کل M : قیمت منطقه بندی سال ۱۳۹۴	تبصره ۵: کلیه پروانه‌های ساختمانی صادره قبل از سال ۱۳۸۹ شامل این مصوبه نمی‌شود.

ب - بهای رفع سد معبر از دفترچه عوارض محلی سال ۱۳۹۷ شورای اسلامی شهر خورزوق:

ردیف	عنوان	مبلغ جریمه
۱	برای دفعه اول با اخذ تعهد و تحویل بنر یا تابلو	ریال ۵۰۰/۰۰۰
۲	نصب تابلو و بنرهای بدون مجوز در سطح شهر	ریال ۱/۰۰۰/۰۰۰
۳	برای دفعه دوم بدون تحویل بنر یا تابلو و مراجع قضائی	-----
۴	رها نمودن فاضلاب در سطح معبر شهری	ریال ۱/۰۰۰/۰۰۰
۵	اشغال نمودن پیاده رو به ازای هر مترمربع	ریال ۵۰۰/۰۰۰
۶	عدم اقدام نسبت به جمع‌آوری مصالح ساختمانی، نخاله و وسایل مربوط به ساخت و ساز پس از اخطار شهرداری	ریال ۵۰۰/۰۰۰
۷	انجام هرگونه حفاری بدون اخذ مجوز از شهرداری به ازای هر مترمربع	ریال ۵۰۰/۰۰۰
۸	دیوار نویسی‌های متعارف و تبلیغاتی مشرف به عابر شهر به ازای هر مترمربع	ریال ۲۰۰/۰۰۰
۹	هر گونه فعالیت دست فروشی در حوزه شهر	ریال ۱/۰۰۰/۰۰۰
۱۰	هزینه انبارداری به ازاء هر روز	ریال ۵۰/۰۰۰
۱۱	هزینه حمل اسباب و وسایل سد معبر تا انبار یا وانت شهرداری هر سرویس	ریال ۳۰۰/۰۰۰
۱۲	هزینه اجرای حکم کمیسیون بند ۲۰ ماده ۵۵ قانون شهرداریها بابت هر رأس دام	ریال ۵۰۰/۰۰۰

ج - بهای هزینه تأمین پارکینگ برای مستحذاتی که امکان تأمین هزینه پارکینگ ندارند از دفترچه عوارض محلی سال ۱۳۹۷ شورای اسلامی شهر خورزوق:

بهای هزینه تأمین پارکینگ برای مستحذاتی که امکان تأمین پارکینگ ندارند	N: تعداد واحد کسر پارکینگ M: قیمت منطقه بندی سال ۱۳۹۴	
	پیشنهادی سال ۱۳۹۷	حداقل (ریال)
مسکونی	$44 \times M \times 25 \times N$	۷/۰۰۰/۰۰۰
تجاری	$58 \times M \times 25 \times N$	۱۰/۰۰۰/۰۰۰
اداری خدماتی	$30 \times M \times 25 \times N$	۸/۰۰۰/۰۰۰
فرهنگی هنری	$30 \times M \times 25 \times N$	۵/۰۰۰/۰۰۰
کارگاهی صنعتی	$30 \times M \times 25 \times N$	۱۲/۰۰۰/۰۰۰
تالار، هتل	$44 \times M \times 25 \times N$	۶/۰۰۰/۰۰۰
پزشکی درمانی	$30 \times M \times 25 \times N$	۵/۰۰۰/۰۰۰
ورزشی آموزشی	$30 \times M \times 25 \times N$	۴/۰۰۰/۰۰۰

د - بهای تأخیر در اخذ پایانکار ساختمانی از دفترچه عوارض محلی سال ۱۳۹۷ شورای اسلامی شهر خورزوق:

موضوع تعرفه: بهای تأخیر در اخذ پایانکار ساختمان	معادله محاسبه: به شرح جدول زیر می‌باشد	
مسکونی و سایر کاربریها	هر مترمربع زیربنا ساخت × تعداد سال تأخیر × ۱۰۰۰ ریال	
تجاری و اداری	هر مترمربع زیربنا ساخت × تعداد سال تأخیر × ۵۰۰۰ ریال	
کارگاهی و خدماتی	هر مترمربع زیربنا ساخت × تعداد سال تأخیر × ۳۰۰۰ ریال	
توضیحات اجرایی تعرفه به شرح زیر است و کلیه اشخاص مالک، ذی نفع، ذی ربط و متقاضی مکلف به پرداخت بهای آن به حساب شهرداری خورزوق می‌باشند.		
این تعرفه در صورتیکه مالک بعد از پنج سال از تاریخ صدور پروانه ساختمان موفق به دریافت پایانکار نگردد به ازای هر سال تأخیر، در هنگام پایان کار از مالک اخذ می‌گردد.		

ه - بهای استفاده از خدمات عمومی از دفترچه عوارض محلی سال ۱۳۹۷ شورای اسلامی شهر خورزوق:

موضوع تعرفه: بهای استفاده از خدمات عمومی				
عادله محاسبه: به شرح جدول زیر می‌باشد				
ردیف	نوع کاربری عرصه	ردیف	نوع کاربری عرصه	عوارض
۱	مسکونی و مجتمع‌های مسکونی	۵	اداری	$T = S \times 0.18M$
۲	آپارتمان	۶	صنعتی	$T = S \times 0.18M$
۳	تجاری	۷	مختلط	$T = S \times 2M$
۴	خدماتی	۸	سایر کاربریها	$T = S \times 0.18M$
توضیحات اجرایی تعرفه به شرح زیر است و کلیه اشخاص مالک، ذی نفع، ذی ربط و متقاضی مکلف به پرداخت بهای آن به حساب شهرداری خورزوق می‌باشند.				
۱- M قیمت منطقه بندی سال ۹۴				
۲- منظور از S مترمتر کل عرصه ملک مربوطه می‌باشد.				
۳- این تعرفه در موقع صدور هر نوع پروانه ساختمانی در هر زمان قابل وصول می‌باشد.				
۴- برای املاکی که دارای اعیان بوده و تقاضای پروانه ساختمان جدید دارند، بایستی ۵۰٪ بهای این تعرفه به عنوان اجازه تخریب و عارضه‌های حاصل از آن به حساب شهرداری علاوه بر عوارض آن برای صدور پروانه دریافت گردد.				

و: بهای سرانه‌های شهری از دفترچه عوارض محلی سال ۱۳۹۷ شورای اسلامی شهر خورزوق:

موضوع تعرفه: بهای استفاده از خدمات عمومی				
عادله محاسبه: به شرح جدول زیر می‌باشد				
ردیف	نوع کاربری عرصه	ردیف	نوع کاربری عرصه	عوارض
۱	مسکونی و مجتمع‌های مسکونی	۵	اداری	$T = S \times 0.18M$
۲	آپارتمان	۶	صنعتی	$T = S \times 0.18M$
۳	تجاری	۷	مختلط	$T = S \times 2M$
۴	خدماتی	۸	سایر کاربریها	$T = S \times 1.5M$
توضیحات اجرایی تعرفه به شرح زیر است و کلیه اشخاص مالک، ذی نفع، ذی ربط و متقاضی مکلف به پرداخت بهای آن به حساب شهرداری خورزوق می‌باشند.				
۱- منظور از S مترمتر کل عرصه ملک مربوطه می‌باشد.				
۲- M قیمت منطقه بندی سال ۹۴				
۳- این تعرفه فقط در موقع صدور اولین پروانه از زمین‌هایی که برای اولین بار ساخت و ساز بر روی آنها انجام می‌شود و تنها برای یکبار و به قیمت روز وصول خواهد شد و در موارد بعدی و در موقع صدور هر نوع پروانه بعدی قابل وصول نخواهد بود ولی در صورت تغییر کاربری عرصه ملک ما به التفاوت آن به قیمت روز قابل دریافت خواهد بود. ضمناً بهای این تعرفه جهت احداث و نگهداری سرانه‌های شهری به غیر از فضای سبز می‌باشد.				
۴- بهای این تعرفه از پلاک‌هایی که هزینه سرانه شهر (روبنائی) را به هر نحوی پرداخت نموده‌اند و درخواست دریافت پروانه ساختمان را دارند به میزان ۱۰٪ تعرفه فوق به عنوان بهای نگهداری سرانه‌های شهری اخذ خواهد شد.				
۵ - در صورتی که کاربری جدیدی (متفاوت از کاربری اولیه) برای عرصه بر طبق طرح‌های جامع و تفصیلی و با ساماندهی و یا توسط مراجع مربوطه به مانند کمیسیون ماده صد قانون شهرداری ابقا و تعیین گردد و مالک یا ذی نفع قصد دریافت پروانه ساختمان داشته یا نداشته باشد، عوارضی برای مساحت کل عرصه بر مبنای هر مترمربع چهل درصد ما به التفاوت قیمت کارشناسی روز عرصه با کاربری اولیه نسبت به کاربری جدید، علاوه بر عوارضات مربوطه محاسبه و اخذ گردد.				
۶ - کلیه املاک واقع در محدوده شهر که به صورت زمین می‌باشند، در صورت گذشت ۵ سال از تاریخ صدور سند مالکیت و برای هر بار نقل و انتقال ۱۰٪ (ده درصد) مبلغ این تعرفه را بایستی پرداخت نمایند و دریافت آن مانع از دریافت بهای کامل این تعرفه در موقع صدور پروانه نخواهد بود.				

استفاده از مزایای محدوده خدماتی شهر موظف شده‌اند تعهدات مربوط به عمران و آماده‌سازی زمین و واگذاری سطوح لازم برای تأسیسات، تجهیزات و خدمات عمومی را انجام دهند، لکن برای تأمین سرانه‌ها در قوانین مذکور عوارضی پیش‌بینی نشده است و با توجه به مراتب فوق، تعرفه مربوط به بهای استفاده از خدمات عمومی و بهای سرانه‌های شهری از تعرفه بهای خدمات سال ۱۳۹۷ شهرداری خورزوق که به تصویب شورای اسلامی این شهر رسیده، خلاف قانون و خارج از حدود اختیار بوده و مستند به بند ۱ ماده ۱۲ و مواد ۱۳ و ۸۸ قانون تشکیلات و آیین دادرسی دیوان عدالت اداری مصوب سال ۱۳۹۲ از تاریخ تصویب ابطال می‌شود.

هـ - بر اساس اصل سی و ششم قانون اساسی جمهوری اسلامی ایران و ماده ۱۰ قانون مجازات اسلامی مصوب سال ۱۳۹۲، اعمال مجازات باید براساس قانون صورت بگیرد و در ماده ۸۰ قانون تشکیلات، وظایف و انتخابات شوراهای کشور و انتخاب شهرداران مصوب سال ۱۳۷۵ با اصلاحات بعدی، صلاحیت و اختیاری برای شوراهای اسلامی شهر در خصوص اعمال مجازات تعیین نشده است. با توجه به مراتب فوق و با عنایت به اینکه اخذ پایان کار جزء حقوق اشخاص بوده و الزام به دریافت آن مبنای قانونی ندارد و تعیین بهای تأخیر در اخذ پایان کار نوعی اعمال مجازات است، بنابراین تعرفه مربوط به تعیین بهای تأخیر در اخذ پایان کار از تعرفه بهای خدمات سال ۱۳۹۷ شهرداری خورزوق که به تصویب شورای اسلامی این شهر رسیده، خلاف قانون و خارج از حدود اختیار بوده و مستند به بند ۱ ماده ۱۲ و مواد ۱۳ و ۸۸ قانون تشکیلات و آیین دادرسی دیوان عدالت اداری مصوب سال ۱۳۹۲ از تاریخ تصویب ابطال می‌شود.

رئیس هیأت عمومی دیوان عدالت اداری - حکمتعلی مظفری

علی رغم ابلاغ دادخواست و ضمائم آن به شورای اسلامی شهر خورزوق، تا زمان رسیدگی به پرونده در جلسه هیأت عمومی، پاسخی از طرف آن شورا واصل نشده است. پرونده در اجرای ماده ۸۴ قانون تشکیلات و آیین دادرسی دیوان عدالت اداری به هیأت تخصصی شوراهای اسلامی دیوان عدالت اداری ارجاع شد و این هیأت به موجب دادنامه شماره ۸۲۵ - ۱۴۰۰/۶/۱۶ تعرفه‌های مربوط به بهای هر واحد اضافی در طبقات و بهای پسماندهای عادی شهری از دفترچه عوارض محلی سال ۱۳۹۷ شورای اسلامی شهر خورزوق را قابل ابطال ندانسته و رأی به رد شکایت صادر کرده است. رأی مذکور به علت عدم اعتراض از سوی رئیس دیوان عدالت اداری یا ده نفر از قضات دیوان عدالت اداری قطعیت یافت.

رسیدگی به تقاضای ابطال تعرفه‌های مربوط به بهای خدمات آماده‌سازی، بهای رفع سد معبر، بهای هزینه تأمین پارکینگ برای مستحذات که امکان تأمین پارکینگ ندارند، بهای تأخیر در اخذ پایانکار ساختمان، بهای استفاده از خدمات عمومی و بهای سرانه‌های شهری از دفترچه عوارض محلی سال ۱۳۹۷ شورای اسلامی شهر خورزوق در دستور کار هیأت عمومی قرار گرفت.

هیأت عمومی دیوان عدالت اداری در تاریخ ۱۴۰۰/۷/۲۷ با حضور رئیس و معاونین دیوان عدالت اداری و رؤسا و مستشاران و دادرسان شعب دیوان تشکیل شد و پس از بحث و بررسی با اکثریت آراء به شرح زیر به صدور رأی مبادرت کرده است.

رأی هیأت عمومی

الف - مطابق بند ۱ ماده ۵۵ قانون شهرداری، ایجاد خیابانها، کوچه‌ها، میدانها، باغهای عمومی و مجاری آب و توسعه معابر در حدود مقررات از وظایف شهرداریها است و در قوانین موضوعه نیز صرفاً در تبصره ۴ ماده واحده قانون تعیین وضعیت اراضی و املاک واقع در طرح‌های دولتی و شهرداریها مقرر شده است که در هنگام تقاضای ورود به محدوده و استفاده از امکانات شهری، دریافت هزینه آماده‌سازی از مالکین مجاز است. با توجه به مراتب فوق، اطلاق بهای خدمات آماده‌سازی از تعرفه بهای خدمات سال ۱۳۹۷ شهر خورزوق خلاف قانون و خارج از حدود اختیار بوده و مستند به بند ۱ ماده ۱۲ و مواد ۱۳ و ۸۸ قانون تشکیلات و آیین دادرسی دیوان عدالت اداری مصوب سال ۱۳۹۲ از تاریخ تصویب ابطال می‌شود.

ب - براساس اصل سی و ششم قانون اساسی جمهوری اسلامی ایران و ماده ۱۰ قانون مجازات اسلامی مصوب سال ۱۳۹۲، اعمال مجازات باید براساس قانون صورت بگیرد و در ماده ۸۰ قانون تشکیلات، وظایف و انتخابات شوراهای کشور و انتخاب شهرداران مصوب سال ۱۳۷۵ با اصلاحات بعدی، صلاحیت و اختیاری برای شوراهای اسلامی شهر در خصوص اعمال مجازات تعیین نشده است، بنابراین ردیفهای مربوط به تعرفه بهای رفع سد معبر از تعرفه بهای خدمات سال ۱۳۹۷ شهرداری خورزوق که به تصویب شورای اسلامی این شهر رسیده، خلاف قانون و خارج از حدود اختیار بوده و مستند به بند ۱ ماده ۱۲ و مواد ۱۳ و ۸۸ قانون تشکیلات و آیین دادرسی دیوان عدالت اداری مصوب سال ۱۳۹۲ از تاریخ تصویب ابطال می‌شود.

ج - با توجه به اینکه براساس آرای متعدد هیأت عمومی دیوان عدالت اداری از جمله دادنامه‌های شماره ۱۱۶ مورخ ۱۳۹۲/۲/۲۳، شماره ۱۳۵۴ مورخ ۱۳۹۵/۱۲/۱۷ و شماره ۱۱۸۶ مورخ ۱۳۹۹/۱۰/۲ این هیأت وضع عوارض برای کسری، حذف یا عدم تأمین پارکینگ توسط شوراهای اسلامی شهر مغایر قانون و خارج از حدود اختیار تشخیص و ابطال شده است، بنابراین تعرفه مربوط به هزینه تأمین پارکینگ از تعرفه بهای خدمات سال ۱۳۹۷ شهرداری خورزوق که به تصویب شورای اسلامی این شهر رسیده، خلاف قانون و از حدود اختیار بوده و مستند به بند ۱ ماده ۱۲ و مواد ۱۳ و ۸۸ قانون تشکیلات و آیین دادرسی دیوان عدالت اداری مصوب سال ۱۳۹۲ از تاریخ تصویب ابطال می‌شود.

د - هرچند قانونگذار طبق ماده ۱۰۱ اصلاحی قانون شهرداری و تبصره ۳ ماده مذکور مصوب ۱۳۹۰/۱۱/۲۸ مقرر کرده است که در اراضی با مساحت بیشتر از ۵۰۰ مترمربع که دارای سند ششدانگ است، شهرداری برای تأمین سرانه فضای عمومی و خدماتی تا سقف بیست و پنج درصد و برای تأمین اراضی مورد نیاز احداث شوارع و معابر عمومی شهر در اثر تفکیک و افزاز این اراضی مطابق با طرح جامع و تفصیلی با توجه به ارزش افزوده ایجادشده از عمل تفکیک برای مالک، تا بیست و پنج درصد از باقیمانده اراضی را دریافت می‌نماید و شهرداری مجاز است با توافق مالک قدرالسهم مذکور را براساس قیمت روز زمین طبق نظر کارشناس رسمی دادگستری دریافت نماید و در تبصره ۴ ماده واحده قانون تعیین وضعیت املاک و اراضی واقع در طرح‌های دولتی و شهرداریها، مالکین اراضی خارج از محدوده خدماتی شهر برای

۱۴۰۰/۸/۲۳

شماره ۹۹۰۲۸۱۶

بسمه تعالی

جناب آقای اکبر پور

رئیس هیأت‌مدیره و مدیرعامل محترم روزنامه رسمی جمهوری اسلامی ایران

یک نسخه از رأی هیأت عمومی دیوان عدالت اداری به شماره دادنامه ۱۴۰۰۰۹۹۷۰۹۰۵۸۱۱۲۱۸۵ مورخ ۱۴۰۰/۷/۲۷ با موضوع: «اتفاق مواد ۱ و ۱۲ مصوبه شماره ۳۹۹ مورخ ۱۳۹۶/۳/۲۷، مصوبه شماره ۳۳ مورخ ۱۳۹۶/۱۰/۹، مصوبه شماره ۷۳ مورخ ۱۳۹۷/۲/۱، مواد ۱ و ۱۱ مصوبه شماره ۲۰۸ مورخ ۱۳۹۸/۸/۲۹، شماره ۲۵۱ مورخ ۱۳۹۸/۱۲/۲۲ و شماره ۲۶۱ مورخ ۱۳۹۹/۲/۲۹ شورای اسلامی شهر ارومیه که متضمن تقسیط عوارض و اعطای تخفیف و اعمال جوایز خوش‌حسابی برای مؤدیان مطالبات مذکور است از تاریخ تصویب ابطال شد.» جهت درج در روزنامه رسمی به پیوست ارسال می‌گردد.

مدیرکل هیأت عمومی و هیأت‌های تخصصی دیوان عدالت اداری - بدالله اسمعیلی‌فرد

تاریخ دادنامه: ۱۴۰۰/۷/۲۷ شماره دادنامه: ۲۱۸۵ شماره پرونده: ۹۹۰۲۸۱۶

مرجع رسیدگی: هیأت عمومی دیوان عدالت اداری

شاکلی: سازمان بازرسی کل کشور

موضوع شکایت و خواسته: ۱- ابطال مواد ۱ و ۱۲ لایحه تقسیط عوارض مصوبه شماره ۳۹۹ مورخ ۱۳۹۶/۳/۲۷، ۳۳ مورخ ۱۳۹۶/۱۰/۹ و ۷۳ مورخ ۱۳۹۷/۲/۱ شورای اسلامی شهر ارومیه

۲- ابطال مواد ۱ و ۱۱ مصوبه شماره ۲۰۸ مورخ ۱۳۹۸/۷/۲۹ و ۲۵۱ مورخ ۱۳۹۸/۱۲/۲۲ و ۲۶۱ مورخ ۱۳۹۹/۲/۲۹ شورای اسلامی شهر ارومیه

گردش کار: معاون حقوقی، امور مجلس و نظارت همگانی سازمان بازرسی کل کشور به موجب شکایت نامه شماره ۱۳۷-۳۰۰/۲۸۰-۱۳۹۹/۱۰/۱۳ اعلام کرده است که:

" احتراماً مصوبات شورای اسلامی شهر ارومیه در ارتباط با تخفیف‌های اعمال شده به آراء قطعی کمیسیون‌های ماده ۷۷ و ۱۰۰ شهرداری ارومیه از جهت انطباق با قانون در این سازمان مورد بررسی قرار گرفته که نتیجه آن به شرح ذیل جهت استحضار و اقدام شایسته قانونی اعلام می‌شود: حسب اطلاعات ماخوذه از سیستم درآمد شهرداری ارومیه مشاهده گردید که در بازه زمانی ۱۳۹۵/۶/۱ تا ۱۳۹۹/۷/۱۴ بالغ بر مبلغ ۹۲/۲۷۶/۸۳۴/۴۳۳ ریال به عنوان تخفیف به آرای کمیسیون ماده ۱۰۰ شهرداری ارومیه به استناد لایحه تقسیط عوارض شهرداری، مصوب شماره‌های ۳۹۹-۳۳-۱۳۹۶/۳/۲۷، ۱۳۹۶/۱۰/۹ و ۷۳ - ۱۳۹۷/۲/۱ شورای اسلامی شهر ارومیه اعمال گردیده است. به طوری که در ماده ۱ لایحه تقسیط عوارض مصوب، جرایم را جزو مطالبات شهرداری قید گردیده است:

«منظور از مطالبات شهرداری، عوارض، جرایم، بهای خدمات و به طور کلی عوایدی که شهرداری تحت عنوان درآمد از مودیان دریافت می‌نماید» و در بند ۱۲ همان لایحه کلیه مطالبات شهرداری را مشمول تخفیف در صورت پرداخت نقدی نموده است. در حالی که: اولاً: مطابق با تبصره‌های ذیل ماده ۱۰۰ قانون شهرداری ضمانت اجرای جریمه تعیین شده در کمیسیون ماده صد مشخص شده و به موجب ماده ۷۷ قانون مزبور نحوه وصول عوارض در صورت عدم پرداخت مودی از طریق اجرای ثبت پیش‌بینی شده است، ضمن آن که به موجب تبصره ۳ ماده ۵۰ قانون مالیات بر ارزش افزوده تخفیف در عوارض شهرداریها لغو شده است.

ثانیاً: هیأت عمومی دیوان عدالت اداری به موجب آراء شماره ۸۸۵ - ۱۳۹۶/۹/۱۴ و ۱۳۰۷ - ۱۳۹۵/۱۲/۱۰ در موارد مشابه مصوبات شورای اسلامی سایر شهرها را ابطال نموده است. بنا به مراتب فوق ماده ۱ و ۱۲ لایحه تقسیط عوارض مصوب شماره‌های ۱۳۹۶/۳/۲۷، ۳۳ - ۱۳۹۶/۱۰/۹ و ۷۳ - ۱۳۹۷/۲/۱ شورای اسلامی شهر ارومیه و مواد ۱۱ و ۱۱ لایحه تقسیط عوارض مصوب طی صورتجلسات شماره ۲۰۸ - ۱۳۹۸/۷/۲۹، ۲۵۱ - ۱۳۹۸/۱۲/۲۲ و ۲۶۱ - ۱۳۹۹/۲/۲۹ شورای اسلامی شهر موصوف به دلیل آن که جرایم را به طور مطلق (اعم از جرایم کمیسیون‌های ماده ۷۷ و ۱۰۰ قانون شهرداری) جزو مطالبات شهرداری عنوان و کلیه مطالبات شهرداری را مشمول تخفیف دانسته است، مغایر با قوانین یاد شده و خارج از حدود اختیارات واضع تشخیص و ابطال آنها در هیأت عمومی دیوان (به صورت فوق‌العاده و خارج از نوبت) با لحاظ ماده ۱۳ قانون تشکیلات و آیین دادرسی دیوان عدالت اداری مورد تقاضا می‌باشد.

متن مقررهای مورد شکایت به شرح زیر است:

” صورتجلسه ۳۹۹ - ۹۶/۳/۲۷

۱- نامه شماره ۸۰۷/د - ۹۶/۳/۲۷ شهرداری ارومیه در ارتباط با پیشنهاد لایحه تقسیط عوارض شهرداری مطرح و موافقت می‌شود شهرداری اقدام لازم معمول نمایند.

لایحه تقسیط عوارض شهرداری

ماده ۱: منظور از مطالبات شهرداری، عوارض، جرائم، بهای خدمات و به طور کلی عوایدی که شهرداری تحت عنوان درآمد از مودیان دریافت می‌نماید.

ماده ۱۲: به منظور تشویق مودیان به پرداخت نقدی مطالبات شهرداری و کاهش انگیزه تقسیط در مودیان، چنانچه مودیان کلیه مطالبات شهرداری را به صورت یکجا پرداخت نماید تا ۲۰٪ از کل مطالبات کسر و مابقی یکجا دریافت خواهد شد. ضمناً در صورت ارائه کارت انبوه‌سازی (صادر شده از سوی شهرداری) به درصد مذکور ۵٪ اضافه خواهد شد.

توضیح اینکه تخفیف نقدی شامل عوارض خدمات نخواهد بود.

تبصره ۱: در مواردی به تشخیص مدیر منطقه تا سقف ۵ میلیارد ریال و برای مبالغ بیش از ۵ میلیارد به تشخیص و صلاحدید شهرداری مرکزی می‌توان بعد از کسر درصد تخفیف نقدی ۵۰٪ از مبلغ باقیمانده مطالبات نقداً و برای مابقی حداکثر سه ماه مهلت داده شود (با اخذ چک از مالک و ضامن معتبر)، بدیهی است بعد از اتمام مهلت مذکور و عدم پرداخت، درصد تخفیف نقدی اعمال شده حذف می‌گردد.

تبصره ۲: آن دسته از مودیان که بدهی آنان تقسیط شده است و نسبت به پرداخت اقساط خود وفق ضوابط اقدام نموده‌اند در صورت پرداخت نقدی و یکجای اقساط باقیمانده مشمول جوایز خوش حسابی به ازای هر ماه تعجیل ۱٪ از مبلغ چک، حداکثر تا سقف ۱۰٪ خواهند بود.

صورتجلسه ۳۳ - ۱۳۹۶/۱۰/۹

در خصوص ماده ۱۲ لایحه تقسیط عوارض شهرداری (تشویق پرداخت نقدی) مودیان که در سال جاری از تاریخ تصویب (۹۶/۱۰/۹) لغایت ۲۲ بهمن ۹۶ کلیه مطالبات (به غیر از بهای خدمات) را به صورت یکجا نقداً پرداخت نمایند پرداختهای نقدی شامل ۳۰٪ تشویق پرداخت نقدی خواهد بود.

مودیان که در سال جاری از تاریخ ۲۳ بهمن لغایت ۲۵ اسفند ۹۶ کلیه مطالبات (به غیر از بهای خدمات) را به صورت یکجا نقداً پرداخت نمایند، پرداختهای نقدی شامل ۲۵٪ تشویق پرداخت نقدی خواهد بود.

تبصره: در صورت ارائه کارت و مدارک انبوه‌سازی به درصدهای مذکور ۵٪ اضافه خواهد شد.

سایر مفاد لایحه کماکان به قوت خود باقی است.

صورتجلسه ۷۳ - ۹۷/۲/۱

در خصوص ماده ۱۲:

مودیان که مطالبات و عوارض شهرداری را در شش ماهه اول سال پرداخت می‌نمایند ۳۵٪ مودیان که مطالبات و عوارض شهرداری را در شش ماهه دوم سال پرداخت می‌نمایند ۲۰٪ تسهیلات تشویقی پرداخت نقدی اعمال گردد و در صورت ارائه کارت و مدارک انبوه‌سازی و سازندگان ۴ واحد و بیشتر و رزمندگان و ایثارگران و جانبازان به درصدهای مذکور ۵٪ اضافه خواهد شد.

در خصوص تبصره ۱ ماده ۱۲:

بعد از جمله درصد تشویق اعمال شده در سطر آخر (برای باقیمانده) اضافه گردد.

در خصوص تبصره ۲ ماده ۱۲:

جوایز خوش حسابی به ازای هر ماه تعجیل ۵٪ از مبلغ چک و حداکثر ۲۰٪ اعمال گردد، به شرطی که در تقسیط اولیه از تشویق پرداخت نقدی استفاده ننموده باشد.

صورتجلسه ۲۰۸ - ۹۸/۷/۲۹

پیرو بند ۱ صورتجلسه شماره ۳۹۹ - ۹۶/۳/۲۷ و بند یک صورتجلسه شماره ۳۳ - ۹۶/۱۰/۶ و صورتجلسه شماره ۷۳ - ۹۷/۲/۱ در ارتباط با پیشنهادات اصلاحی لایحه تقسیط و تشویق پرداخت نقدی به شرح نامه پیوست مطرح و موافقت می‌شود شهرداری اقدام لازم معمول نماید.

صورتجلسه شماره ۲۵۱ - ۹۸/۱۲/۲۲

۱- برابر بند ۱ صورتجلسه شماره ۲۰۸ مورخ ۹۸/۷/۲۹ شورای اسلامی شهر ارومیه مبنی بر ارائه تشریفات در دریافت نقدی مطالبات شهرداری تا پایان اسفند ۹۸، با عنایت به شرایط خاص کشور در مقابله با ویروس کرونا (کووید ۱۹) و جلوگیری از ازدحام شهروندان و مراجعین در شهرداری مرکزی، مناطق و سازمان‌های مربوطه، فرصت مذکور برای دریافت کلیه مطالبات شهرداری با همان شرایط مصوبه قبلی تا پایان اردیبهشت ۹۹ تمدید می‌گردد.

صورتجلسه شماره ۲۶۱ - ۹۹/۲/۲۹

۱- پیرو بند ۱ صورتجلسه شماره ۲۵۱ مورخ ۹۸/۱۲/۲۲، به دلیل رعایت دستورالعمل و پروتکل ستاد مبارزه با بیماری کرونا و جلوگیری از ازدحام همشهروندان جهت اخذ پروانه و یا پرداخت مطالبات، مصوب گردید شهرداری مهلت مذکور با همان شرایط قبلی تا پایان خرداد ماه ۹۹ تمدید نماید.

در پاسخ به شکایت مذکور، رئیس شورای اسلامی شهر ارومیه به موجب لایحه شماره ۹۹۳/۱۷۹ - ۱۳۹۹/۱۲/۱۹ توضیح داده است که:

” هر چند که استنباط شاکی از مصوبه شورای اسلامی ارومیه که مورد شکایت قرار گرفته و در تعریف مطالبات شهرداری تفسیر متفاوتی از واقعیت ارائه شده چرا که رأی کمیسیون ماده ۷۷ را جزء مطالبات شهرداری قرار داده و در اعمال پرداخت نقدی مشمول تخفیف دانسته اما رأی کمیسیون ماده صد را جزء مطالبات شهرداری قلمداد نمی‌نماید که طرحی ناصواب می‌باشد که در اعمال آن ایراد وارد می‌نمایند ریاست و اعضای هیأت عمومی دیوان استحضار دارند که مطالبات شهرداری اعم از عوارض و جرایم می‌باشد پس تعریف ارائه شده در خصوص موضوع صحیح و ایرادی بر آن وارد نمی‌باشد لذا در خصوص اقدام با توجه به دلایل توجیهی ذیل الذکر تقاضای اتخاذ تصمیم شایسته را دارم.

۱- لایحه تقسیط عوارض شهرداری که در ۱۸ ماده تدوین شده و ماده ۱ آن مورد شکایت سازمان بازرسی کل کشور قرار گرفته است با پیشنهاد شهرداری ارومیه در صحن شورا مطرح و پر از بحث و بررسی برابر صورتجلسه شماره ۳۹۹ - ۱۳۹۶/۳/۲۷ به تصویب رسیده و پس از تأیید هیأت تطبیق مصوبات شورا با تشخیص عدم مغایرت بندهای لایحه مذکور با قوانین و مقررات کشور و همچنین حدود وظایف و اختیارات شورای اسلامی شهر طی نامه شماره ۱۴۲/۱/۴۹۵۹ - ۱۳۹۶/۴/۱۰ توسط فرمانداری ارومیه جهت اجرا ابلاغ شده است.

۲- پیشنهاد شهرداری به دلیل رکود اقتصادی در سالهای ماضی بالاخص در ایام کرونا و تاثیر به سزای آن در توان مالی مودیان در اخذ مجوز ساخت و پرداخت مطالبات شهرداری و توانمندسازی آنان در به حرکت درآوردن چرخه ساخ و ساز به منظور جلوگیری از چک‌های برگشتی و وصول مطالبات در راستای بهره‌برداری به موقع از

تاریخ دادنامه: ۱۴۰۰/۷/۲۷ شماره دادنامه: ۲۱۸۶ شماره پرونده: ۹۹۰۲۴۰۴
مرجع رسیدگی: هیأت عمومی دیوان عدالت اداری
شاکی: آقای حمیدرضا اسماعیلی

موضوع شکایت و خواسته: ابطال تبصره‌های ۵، ۶ و ۱۰ از بند ۱۱ آیین‌نامه اجرایی تبصره ۳ اصلاحی ماده ۱۰۱ قانون شهرداریها سال ۱۳۹۸ مصوب شورای اسلامی شهر یزد

گردش کار: شاکی به موجب دادخواستی ابطال بند ۱۱ آیین‌نامه اجرایی تبصره ۳ اصلاحی ماده ۱۰۱ قانون شهرداریها سال ۱۳۹۸ مصوب شورای اسلامی شهر یزد را خواستار شده و در جهت تبیین خواسته اعلام کرده است که:

" شورای اسلامی شهر یزد طی مصوبه‌ای تحت عنوان تعیین و وصول عوارض تفکیک مالک غیرمشمول ماده ۱۰۱ مبادرت به اعطای جواز به شهرداری یزد جهت اخذ وجوهی غیرقانونی از شهروندان مربوطه می‌نماید. این در حالی است که به استناد دلایل ذیل مغایر قانون و مقررات است.

۱- مغایرت با آراء هیأت عمومی دیوان عدالت اداری که طبق دادنامه‌های شماره ۲۱۸ - ۱۳۸۷/۴/۹، ۴۵۹ - ۱۳۸۹/۱/۲۰، ۴۹۲ - ۱۳۸۹/۱۱/۴، ۲۷۵ - ۱۳۹۱/۵/۱۶، ۶۲۱ - ۱۳۹۱/۹/۱۳، ۶۲۷ - ۱۳۹۱/۲/۹ و ۶۳۴ - ۱۳۹۱/۲/۹ که هیأت عمومی دیوان عدالت اداری تعیین و دریافت عوارض تفکیک عرصه خلاف قانون و خارج از حدود اختیارات شوراهای اسلامی شهرها تشخیص داده شده است وی در این راستا اخذ وجوهی در خدشه دار نموده است و با اصل ۲۰ و بند ۱۴ اصل ۳ قانون اساسی مبنی بر یکسانی افراد در برابر قانون مغایر است و خارج از حدود اختیارات شورای اسلامی شهر می‌باشد.

۲- مغایرت عوارض تفکیک با قانون تنظیم بخشی از مقررات مالی دولت طبق تبصره ۳ ماده ۶۲ قانون برنامه پنجساله توسعه کشور مصوب ۱۳۸۹ مبنی بر ممنوعیت دریافت هرگونه وجه، کالا، خدمات مازاد بر حکم مقنن در قبال ارائه خدمات توسط مراجع مذکور در قوانین یاد شده اخذ عوارض تفکیک عرصه خلاف قانون است.

۳- قائم مقام دبیر شورای نگهبان به موجب نامه شماره ۹۰/۳۰/۴۲۶۲۰ - ۱۳۹۰/۲/۲۹ اعلام کرده است که موضوع مصوبه شماره ۱۰۶/۳۱۰۶/ش - ۱۳۸۳/۷/۱۸ شورای اسلامی مشهد در جلسه ۱۳۹۰/۳/۲۵ فقهای شورای نگهبان مورد بحث و بررسی قرار گرفت و خلاف موازین شرع شناخته نشد و چنانچه مجوز قانونی وجود نداشته باشد خلاف موازین شرع می‌باشد که هیأت عمومی دیوان عدالت اداری نیز بر همین اساس مصوبه را برخلاف موازین شرع اعلام نموده و آن را ابطال کرد.

۴- خروج شورا از حدود صلاحیت خود از مواردی می‌توان خروج شوراها را در زمینه‌های مختلف از قانون ومقررات و حدود صلاحیتشان مشاهده نمود که در موضوعاتی مانند عوارض یا بهای تفکیک و افراز متجلی شده است که در این راستا طبق ماده ۱۰۱ قانون شهرداریها و ماده ۱۵۴ اصلاحیه قانون ثبت وظیفه تفکیک و افراز اراضی واقع در محدوده شهرها و حریم آنها با رعایت طرح‌های جامع تفصیلی و یا هادی و سایر ضوابط مربوط به شهرسازی و نقشه مورد تأیید و تصویب شهرداری محل بر عهده اداره‌های ثبت اسناد و املاک کشور و مراجع ذیصلاح دادگستری می‌باشد.

۵- مغایرت عوارض تفکیک و افراز با قانون ثبت اسناد مغایرت با اصل تسلیط

۶- لزوم اخذ عوارض در قبال ارائه مستقیم خدمات از سوی شهرداری

همچنین ماده ۱۰۱ قانون یاد شده مصوب مجلس شورای اسلامی می‌باشد و شورای اسلامی شهرها مجاز به تصویب آیین‌نامه اجرایی مصوبات مجلس شورای اسلامی نمی‌باشد بنابراین با توجه به مراتب فوق‌الذکر و اینکه مبلغ محاسبه شده تحت عنوان سرانه خدماتی ماده ۱۰۱ قانون شهرداریها توسط شهرداری یزد به تاریخ ۱۳۹۸/۷/۸ بدون نظر کارشناس رسمی دادگستری و خلاف قانون و موازین قانونی اصدار یافته و اینکه طبق قانون کلمه تا ۲۵ درصد می‌تواند مصداق ۱ درصد تا نهایت ۲۵ درصد باشد شهرداری یزد اقدام به تعیین سقف درصد تعیین شده نموده که این موضوع نیز بسیار حائز اهمیت می‌باشد و همچنین صدور سرانه مذکور برخلاف قوانین موجود بنا به دلایل مستدل فوق‌الذکر تعیین شده تقاضای ابطال آن به شرح ستون خواسته مورد استدعاست."

در پی اخطار رفع نقصی که از طرف دفتر هیأت عمومی دیوان عدالت اداری برای شاکی ارسال شده بود، وی به موجب لایحه‌ای که به شماره ۹۹ - ۲۴۰۴ - ۵ مورخ

پروژه‌های عمرانی و خدمات‌رسانی هر چه بهتر با شهروندان به طوری که در سالهای اخیر اکثر شهرداریها از جمله شهرداری ارومیه نیز حتی در پرداخت حقوق پرسنل با مشکل مواجه بودند. این شورا با استناد به ماده ۳۲ اصلاحی آیین‌نامه مالی شهرداریها موضوع ماده ۷۲ قانون تنظیم بخشی از مقررات مالی دولت مصوب ۱۳۸۰/۱۰/۲۶ مجلس شورای اسلامی و مهمتر از همه ماده ۵۹ قانون رفع موانع تولید رقابت پذیر و ارتقای نظام مالی کشور و اختیارات حاصله به منظور تسهیل در روند امورات مربوط به وصول مطالبات شهرداری از اشخاص حقیقی و حقوقی جهت جلوگیری از انباشته شدن چک‌های برگشتی و بهره‌برداری به موقع از طرحها و پژوهشهای عمرانی و خدمات‌رسانی بهینه و مطلوب به شهروندان در سطح شهر ارومیه با رعایت حال مودیان بالاخص در نواحی ومناطق محروم وکم برخوردار و رعایت سقف بدهکاری مودیان با درخواست شهرداری مبنی بر تسلیط با کارمزد بانکی و کسر مبلغی از مطالبات به شرط پرداخت نقدی در راستای تشویق مودیان برای پرداخت مطالبات شهرداری موافقت و پس از طی مراحل قانونی جهت اجرا به شهرداری ابلاغ کرده است، مع‌الوصف کلیه اقدامات شورا در تصویب و ابلاغ لایحه تسلیط عوارض شهرداری معنونه پس از طی مراحل قانونی و عمل خیر خواهانه در جهت رعایت حال عموم شهروندان در راستای ارائه خدمات مطلوب و قابل قبول به همشهریان عزیز و بهره‌برداری به موقع از طرحها و پروژه‌های عمرانی شهرداری بوده است لذا با عنایت به مراتب موصوف از ریاست هیأت عمومی دیوان عدالت اداری رسیدگی و صدور حکم شایسته و قانونی مورد استدعاست."

هیأت عمومی دیوان عدالت اداری در تاریخ ۱۴۰۰/۷/۲۷ با حضور رئیس و معاونین دیوان عدالت اداری و رؤسا و مستشاران و دادرسان شعب دیوان تشکیل شد و پس از بحث و بررسی با اکثریت آراء به شرح زیر به صدور رأی مبادرت کرده است.

رأی هیأت عمومی

بر مبنای حکم مقرر در ماده ۵۹ قانون رفع موانع تولید رقابت‌پذیر و ارتقای نظام مالی کشور مصوب سال ۱۳۹۴، پرداخت صد درصد عوارض به صورت نقد شامل درصد تخفیفی خواهد بود که به تصویب شورای اسلامی شهر می‌رسد و با توجه به محدوده اجرای حکم مقرر در این ماده که در خصوص عوارض است، تسری حکم مزبور به کلیه مطالبات شهرداری مبنای قانونی ندارد و در نتیجه اطلاق مواد ۱ و ۱۲ مصوبه شماره ۳۹۹ مورخ ۱۳۹۶/۳/۲۷، مصوبه شماره ۳۳ مورخ ۱۳۹۶/۱۰/۹، مصوبه شماره ۷۳ مورخ ۱۳۹۷/۲/۱، مواد ۱ و ۱۱ مصوبه شماره ۲۰۸ مورخ ۱۳۹۸/۸/۲۹، شماره ۲۵۱ مورخ ۱۳۹۸/۱۲/۲۲ و شماره ۲۶۱ مورخ ۱۳۹۹/۲/۲۹ شورای اسلامی شهر ارومیه که متضمن تسلیط عوارض و اعطای تخفیف و اعمال جواز خوش حسابی برای مؤدیان مطالبات مذکور است، خلاف قانون و خارج از حدود اختیار بوده و مستند به بند ۱ ماده ۱۲ و مواد ۱۳ و ۸۸ قانون تشکیلات و آیین دادرسی دیوان عدالت اداری مصوب سال ۱۳۹۲ از تاریخ تصویب ابطال می‌شود.

رئیس هیأت عمومی دیوان عدالت اداری - حکمتمعلی مظفری

شماره ۹۹۰۲۴۰۴

۱۴۰۰/۸/۲۳

بسمه تعالی

جناب آقای اکبرپور

رئیس هیأت‌مدیره و مدیرعامل محترم روزنامه رسمی جمهوری اسلامی ایران

یک نسخه از رأی هیأت عمومی دیوان عدالت اداری به شماره دادنامه ۱۴۰۰۰۹۹۷۰۹۰۵۸۱۲۱۸۶ مورخ ۱۴۰۰/۷/۲۷ با موضوع: «تبصره ۶ بند ۱۱ تعرفه عوارض و بهای خدمات سال ۱۳۹۸ شورای اسلامی شهر یزد که متضمن اخذ حق‌السهم شهرداری از اراضی کمتر از ۵۰۰ مترمربع است ابطال شد. تبصره ۱۰ بند ۱۱ تعرفه عوارض و بهای خدمات سال ۱۳۹۸ شورای اسلامی شهر یزد در مورد ساختمانهای احداثی قبل از سال ۱۳۶۵ صرفاً در صورتی که بعد از سال فوق مجدداً افراز یا تفکیک نشوند از پرداخت سرانه معارف هستند، از جهت پذیرش پرداخت سرانه در صورت افراز یا تفکیک مجدد ابطال شد.» جهت درج در روزنامه رسمی به پیوست ارسال می‌گردد.

مدیرکل هیأت عمومی و هیأت‌های تخصصی دیوان عدالت اداری - یدالله اسمعیلی فرد

۱۴۰۰/۱/۸ ثبت دفتر هیأت عمومی و هیأت‌های تخصصی دیوان عدالت اداری شده توضیح داده است که:

"خواسته اینجانب در دادخواست تقدیمی ابطال بند ۱۱ آیین‌نامه اجرایی تبصره ۳ اصلاحی ماده ۱۰۱ قانون شهرداری‌ها مصوب سال ۱۳۹۸ بوده و تقاضای اصلاح آن و رسیدگی مورد استدعاست."

متن مقرر مورد شکایت به شرح زیر است:

"۱۱- آیین‌نامه اجرایی تبصره ۳ اصلاحی ماده ۱۰۱ قانون شهرداری‌ها

تبصره ۵- در زمین‌هایی که بدون مجوز تفکیک شده است شهرداری بابت عوارض ماده ۱۰۱ تا مساحت ۱۲۰ مترمربع زمین معادل دوازده درصد (۱۲٪) و مازاد بر مساحت ۱۲۰ مترمربع تا ۲۰۰ مترمربع معادل پانزده درصد (۱۵٪) و مازاد بر ۲۰۰ مترمربع تا ۳۰۰ مترمربع معادل بیست درصد (۲۰٪) و مازاد بر ۳۰۰ مترمربع معادل بیست و پنج درصد (۲۵٪) محاسبه و دریافت نماید.

تبصره ۶- اسناد مالکیت صادره قبل از ۱۳۹۰/۳/۱۴ بر اساس ۱۰ درصد مساحت سند ارائه شده به عنوان سطوح خدمات محاسبه گردد.

تبصره ۱۰- ساختمان‌های احداثی قبل از سال ۱۳۶۵ که برای آنها سند مالکیت بدون اخذ مجوز شهرداری در قالب تفکیک و یا افراز صادر گردیده مشروط به اینکه بعد از سال فوق مجدداً افراز یا تفکیک نشده باشد از پرداخت سرانه معاف می‌باشند."

در پاسخ به شکایت مذکور، رئیس شورای اسلامی شهر یزد به موجب لایحه شماره ۹۹۱۰۰۴۸۸۵ - ۱۳۹۹/۱۱/۲۵ توضیح داده است که:

"۱- در خصوص خواسته اول شاکای دایر بر ابطال ردیف‌های ۲ و ۳ و ۴ ذیل ماده ۱۰ و بندهای ۱ تا ۶ ماده ۱۰ از فصل سوم تعرفه عوارض سال ۱۳۹۷ مصوبه شورای اسلامی شهر یزد (عوارض تفکیک املاک غیرمشمول ماده ۱۰۱) مستحضر می‌دارد قبلاً به موجب دادنامه شماره ۲۲۴ - ۱۳۹۸/۲/۲۴ موضوع شکایت آقای سید علیرضا میرجلیلی با وکالت آقای امید محمدی به شماره پرونده ۱۴۸۸/۹۷ هیأت عمومی دیوان عدالت اداری به موضوع رسیدگی و مبادرت به صدور رأی ابطال عوارض صدرالذکر نموده‌اند که بعد از صدور و ابلاغ دادنامه یاد شده، ردیف عوارض مذکور از تعرفه عوارض شهرداری یزد حذف شده و در حال حاضر عوارض مزبور در تعرفه عوارض مصوب شورای اسلامی شهر وجود ندارد. بنا به مراتب نظر به اینکه رسیدگی به درخواست ابطال مصوبه موضوعاً منتفی می‌باشد و به علت وجود رأی قبلی دیوان در مورد مصوبه و به استناد ماده ۸۵ قانون تشکیلات و آیین دادرسی دیوان عدالت اداری صدور قرار رد درخواست مورد استدعاست.

۲- در خصوص خواسته دوم شاکای دایر بر ابطال سرانه خدماتی ماده ۱۰۱ قانون شهرداری‌ها صادره از شهرداری یزد، همان گونه که قضات دیوان عدالت اداری مستحضرند مطابق تبصره ۳ ماده ۱۰۱ قانون شهرداری مصوب سال ۱۳۹۰ مقرر شده است در اراضی با مساحت بیشتر از ۵۰۰ مترمربع که دارای سند شش‌دانگ است شهرداری برای تأمین سرانه فضای عمومی و خدماتی تا سقف ۲۵ درصد و برای تأمین اراضی مورد نیاز احداث شوارع و معابر شهر در اثر تفکیک و افراز این اراضی مطابق با طرح جامع و تفصیلی با توجه به ارزش افزوده ایجاد شده از عمل تفکیک برای مالک تا ۲۵ درصد از باقیمانده اراضی را دریافت نماید و بنا بر قسمت اخیر تبصره ۴ همان ماده در مواردی که امکان تأمین انواع سرانه، شوارع و معابر از زمین مورد تفکیک و افراز میسر نباشد شهرداری می‌تواند با تصویب شورای اسلامی شهر معادل قیمت آن را به نرخ کارشناسی دریافت نماید. در این پرونده مالک دارای ملکی به مساحت ۱۳۷۰ مترمربع بوده که جهت تفکیک و افراز آن قدرالسهم قانونی شهرداری به استناد تبصره‌های قانونی مارالذکر و کاملاً وفق مقررات و موازین قانونی محاسبه شده است و اصولاً سرانه خدماتی موضوع ماده ۱۰۱ قدرالسهم قانونی شهرداری می‌باشد که قانونگذار آن را معین و مصوب نموده و قابل ابطال نمی‌باشد. مضافاً اینکه وفق ماده ۷۷ قانون شهرداری شاکای در صورت معترض بودن به صدور فیش عوارض (فیش شماره ۸۱۰۲۰۳ موضوع خواسته) می‌بایست اعتراض و شکایت خود را در کمیسیون ماده ۷۷ مطرح نمود و در صورت داشتن اعتراض نسبت به رأی کمیسیون ماده ۷۷ طبق بند ۲ ماده ۱۰ قانون دیوان عدالت اداری شکایت خود را در شعب دیوان مطرح نماید نه در هیأت عمومی دیوان عدالت اداری. بنابراین بنا بر مراتب و دفاعیات معروضه و به استناد مستندات تقدیمی، رد درخواست و شکایت مطروحه از ناحیه شاکای مورد استدعاست."

در اجرای ماده ۸۴ قانون تشکیلات و آیین دادرسی دیوان عدالت اداری مصوب سال ۱۳۹۲ پرونده به هیأت تخصصی شوراهای اسلامی دیوان عدالت اداری ارجاع می‌شود و هیأت مذکور به موجب دادنامه شماره ۸۳۰ - ۱۴۰۰/۶/۲۰ جدول و تبصره‌های ۱، ۲، ۳، ۴، ۷، ۸، ۹ و ۱۱ تعرفه شماره ۱۱ تحت عنوان آیین‌نامه اجرایی تبصره ۳ اصلاحی ماده ۱۰۱ قانون شهرداری‌ها مصوب شورای اسلامی شهر یزد سال ۱۳۹۸ را قابل ابطال تشخیص داد و رأی به رد شکایت صادر کرد. رأی مذکور به علت عدم اعتراض از سوی رئیس دیوان عدالت اداری و یا ده نفر از قضات دیوان عدالت اداری قطعیت یافت.

رسیدگی به تبصره‌های ۵، ۶ و ۱۰ از بند ۱۱ آیین‌نامه اجرایی تبصره ۳ اصلاحی ماده ۱۰۱ قانون شهرداری‌ها سال ۱۳۹۸ مصوب شورای اسلامی شهر یزد در دستور کار هیأت عمومی قرار گرفت.

هیأت عمومی دیوان عدالت اداری در تاریخ ۱۴۰۰/۷/۲۷ با حضور رئیس و معاونین دیوان عدالت اداری و رؤسا و مستشاران و دادرسان شعب دیوان تشکیل شد و پس از بحث و بررسی با اکثریت آراء به شرح زیر به صدور رأی مبادرت کرده است.

رأی هیأت عمومی

الف - قانونگذار طبق ماده ۱۰۱ اصلاحی قانون شهرداری و تبصره ۳ ماده مذکور مصوب ۱۳۹۰/۱/۲۸ مقرر کرده است که در اراضی با مساحت بیشتر از ۵۰۰ مترمربع که دارای سند شش‌دانگ است، شهرداری برای تأمین سرانه فضای عمومی و خدماتی تا سقف بیست و پنج درصد و برای تأمین اراضی مورد نیاز احداث شوارع و معابر عمومی شهر در اثر تفکیک و افراز این اراضی مطابق با طرح جامع و تفصیلی با توجه به ارزش افزوده ایجاد شده از عمل تفکیک برای مالک، تا بیست و پنج درصد از باقیمانده اراضی را دریافت می‌نماید و شهرداری مجاز است با توافق مالک قدرالسهم مذکور را براساس قیمت روز زمین طبق نظر کارشناس رسمی دادگستری دریافت نماید. با توجه به اینکه هیأت عمومی دیوان عدالت اداری به موجب بند «ه» رأی شماره ۲۱۵ الی ۲۲۰ مورخ ۱۳۹۶/۳/۱۶ خود، تهیه دستورالعمل توسط شوراهای اسلامی شهر را در جهت اجرای ماده ۱۰۱ اصلاحی قانون شهرداری مغایر با قانون و خارج از حدود اختیار تشخیص نداده است، بنابراین تبصره ۵ بند ۱۱ تعرفه عوارض و بهای خدمات سال ۱۳۹۸ شهرداری یزد که متضمن اخذ حق‌السهم شهرداری طبق مقررات تبصره ۳ ماده ۱۰۱ قانون شهرداری است و به تصویب شورای قانون و خارج از حدود اختیار نیست و ابطال نشد.

ب - قانونگذار طبق ماده ۱۰۱ اصلاحی قانون شهرداری و تبصره ۳ ماده مذکور مصوب ۱۳۹۰/۱/۲۸ مقرر کرده است که در اراضی با مساحت بیشتر از ۵۰۰ مترمربع که دارای سند شش‌دانگ است، شهرداری برای تأمین سرانه فضای عمومی و خدماتی تا سقف بیست و پنج درصد و برای تأمین اراضی مورد نیاز احداث شوارع و معابر عمومی شهر در اثر تفکیک و افراز این اراضی مطابق با طرح جامع و تفصیلی با توجه به ارزش افزوده ایجاد شده از عمل تفکیک برای مالک، تا بیست و پنج درصد از باقیمانده اراضی را دریافت می‌نماید و شهرداری مجاز است با توافق مالک قدرالسهم مذکور را براساس قیمت روز زمین طبق نظر کارشناس رسمی دادگستری دریافت نماید. با توجه به اینکه تبصره ۶ بند ۱۱ تعرفه عوارض و بهای خدمات سال ۱۳۹۸ شهرداری یزد که به تصویب شورای اسلامی این شهر رسیده، متضمن اخذ حق‌السهم شهرداری از اراضی کمتر از ۵۰۰ مترمربع نیز است و حق‌السهم مزبور را برخلاف مفاد ماده ۱۰۱ قانون شهرداری مصوب سال ۱۳۴۵ به خارج از شوارع و معابر نیز تسری داده، لذا خلاف قانون و خارج از حدود اختیار بوده و مستند به بند ۱ ماده ۱۲ و ماده ۸۸ قانون تشکیلات و آیین دادرسی دیوان عدالت اداری مصوب سال ۱۳۹۲ ابطال می‌شود.

ج - براساس ماده ۱۰۱ قانون شهرداری مصوب سال ۱۳۴۵: «... معابر و شوارع عمومی که در اثر تفکیک اراضی احداث می‌شود متعلق به شهرداری است و شهرداری در قبال آن به هیچ عنوان به صاحبان آن پرداخت نخواهد کرد.» با توجه به اینکه براساس تبصره ۱۰ بند ۱۱ تعرفه عوارض و بهای خدمات سال ۱۳۹۸ شهرداری یزد که به تصویب شورای اسلامی این شهر رسیده، مقرر شده است که ساختمان‌های احداثی قبل از سال ۱۳۶۵ صرفاً در صورتی که بعد از سال فوق مجدداً افراز یا تفکیک نشوند از پرداخت سرانه معاف هستند، بنابراین مقرر مذکور از جهت پذیرش پرداخت سرانه در صورت افراز یا تفکیک مجدد خلاف قانون و خارج از حدود اختیار است و مستند به بند ۱ ماده ۱۲ و ماده ۸۸ قانون تشکیلات و آیین دادرسی دیوان عدالت اداری مصوب سال ۱۳۹۲ ابطال می‌شود.

رئیس هیأت عمومی دیوان عدالت اداری - حکمتعلی مظفری

شماره ۹۹۰۲۱۵۰

۱۴۰۰/۸/۲۳

بسمه تعالی

جناب آقای اکبرپور

رئیس هیأت‌مدیره و مدیرعامل محترم روزنامه رسمی جمهوری اسلامی ایران

یک نسخه از رأی هیأت عمومی دیوان عدالت اداری به شماره دادنامه ۱۴۰۰۹۹۷۰۹۰۵۸۱۲۱۸۷ مورخ ۱۴۰۰/۷/۲۷ با موضوع: «تعرفه بهای خدمات بلیط نمایش از دفترچه بهای خدمات سال ۱۳۹۸ مصوب شورای اسلامی شهر زرین شهر از تاریخ تصویب ابطال شد. تعرفه بهای خدمات سدمعبر و جرایم مربوطه از دفترچه بهای خدمات سال ۱۳۹۸ مصوب شورای اسلامی شهر زرین شهر از تاریخ تصویب ابطال شد. تعرفه هزینه خدمات آماده‌سازی از دفترچه بهای خدمات سال ۱۳۹۸ شهرداری زرین شهر از تاریخ تصویب ابطال شد.» جهت درج در روزنامه رسمی به پیوست ارسال می‌گردد.

مدیرکل هیأت عمومی و هیأت‌های تخصصی دیوان عدالت اداری - یدالله اسمعیلی فرد

تاریخ دادنامه: ۱۴۰۰/۷/۲۷ شماره دادنامه: ۲۱۸۷ شماره پرونده: ۹۹۰۲۱۵۰

مرجع رسیدگی: هیأت عمومی دیوان عدالت اداری

شاکي: سازمان بازرسی کل کشور

موضوع شکایت و خواسته: ابطال الف - بهای خدمات بلیط نمایش از دفترچه

بهای خدمات سال ۱۳۹۸ شهرداری زرین شهر مصوب شورای اسلامی شهر زرین شهر

ب - تعرفه بهای خدمات رفع سد معبر و جرایم مربوطه از دفترچه بهای خدمات

سال ۱۳۹۸ شهرداری زرین شهر مصوب شورای اسلامی شهر زرین شهر

ج - تعرفه هزینه خدمات آماده‌سازی از دفترچه بهای خدمات سال ۱۳۹۸ شهرداری

زرین شهر مصوب شورای اسلامی شهر زرین شهر

گردش کار: معاون حقوقی، امور مجلس و نظارت همگانی سازمان بازرسی کل

کشور به موجب شکایت نامه شماره ۳۰۰/۲۱۱۶۰۴ - ۱۳۹۹/۸/۶ اعلام کرده است که:

" سازمان بازرسی کل کشور خواستار ابطال مصوبه شماره ۸ - ۱۳۹۸/۲/۹

شورای اسلامی شهر زرین شهر در خصوص عوارض بهای خدمات، بلیط نمایش،

جمع‌آوری زباله شهری، پسماند امکان و رفع سد معبر به دیوان عدالت تقدیم نمود

که در خصوص بهای خدمات بلیط نمایش به جهت مغایر بودن با قانون مالیات بر

ارزش افزوده و دادنامه شماره ۵۶۴ الی ۵۶۹ - ۱۳۹۸/۸/۲۵ در مورد بهای خدمات

جمع‌آوری زباله شهری - سالیانه، مغایر با قانون مدیریت پسماند مصوب ۱۳۸۳/۲/۲۰

مبنی بر تعیین روش محاسبه بهای خدمات پسماند و این امر خارج از حدود

اختیارات شورای اسلامی شهر بوده و در خصوص بهای خدمات جمع‌آوری و حمل

زباله و پسماند امکان و واحدهای پر زباله شهری سالیانه هم به جهت مغایرت قانونی

اخیرالذکر و دادنامه شماره ۵۱ - ۱۳۹۶/۱/۲۹ و ۳۱۱ - ۳۱۲ مورخ ۱۳۹۸/۳/۷ هیأت

عمومی دیوان بوده و در مورد بهای خدمات رفع سد معبر، با توجه به تکلیف

شهرداری برای جلوگیری از سد معابر عمومی، این بند مغایر ماده ۱۰ قانون مجازات

اسلامی بوده و بهاء خدمات غرفه‌ها و نمایشگاه‌ها هم مغایر آرای هیأت عمومی و

قانون مالیات بر ارزش افزوده برای اخذ عوارض بوده است.

متن مقرره‌های مورد اعتراض به شرح زیر است:

عنوان	بهای خدمات بلیط نمایش	
معادله محاسبه بهای خدمات: به شرح جدول زیر می‌باشد		
ردیف	نوع واحد تفریحی	بهای خدمات
۱	سینماها جهت نمایش فیلم‌های خارجی	۱۳.۸٪ قیمت فروش بلیط
۲	سینماها جهت نمایش فیلم‌های داخلی	۷.۲٪ قیمت فروش بلیط
۳	مجموعه‌های تفریحی شامل لونا پارک، شهرکهای اسباب بازی، شهر بازیها، انواع کارتینگ و سایر مجموعه‌های تفریحی مشابه	۷.۲٪ قیمت فروش بلیط
۴	سایر نمایشگاه‌ها شامل تئاتر، اجرای کنسرت موسیقی، سیرکها، پیست‌های اتومبیل رانی و موتور سواری و سایر موارد مشابه	رایگان

عنوان:	بهای خدمات رفع سد معبر و جرایم مربوطه
شرح محاسبه هزینه بهای خدمات	هزینه ناشی از حمل و نقل اثاثیه و وسایل مربوطه به انبار واحد رفع سد معبر شهرداری (مصالح ساختمانی)
ردیف	۱
شرح	بهای خدمات ناشی از نگهداری وسایل جمع‌آوری شده در انبار واحد سد معبر شهرداری (انبار داری مصالح ساختمان)
ردیف	۲
شرح	بهای خدمات ناشی از رفع سد معبر
ردیف	۳
شرح	حدافل ۵۴۰/۰۰۰ ریال
ردیف	حداکثر ۱/۹۸۰/۰۰۰ ریال

عنوان:	هزینه خدمات آماده سازی
شرح	نحوه محاسبه به ازای هر مترمربع عرصه
ردیف	۱
شرح	پلاک‌های تجاری (حدافل بهای خدمات هر مترمربع ۱۲۰۰۰۰ ریال)
ردیف	۲
شرح	پلاک‌های خدماتی (حدافل بهای خدمات هر مترمربع ۸۰۰۰۰ ریال)
ردیف	۳
شرح	پلاک‌های دو بر و بر خیابان به ازای هر مترمربع مسکونی (حدافل بهای خدمات هر مترمربع ۶۰۰۰۰ ریال)
ردیف	۴
شرح	دیگر پلاک‌ها به ازای هر مترمربع مسکونی (حدافل بهای خدمات هر مترمربع ۵۰۰۰۰ ریال)
ردیف	۵
شرح	سایر پلاک‌ها (حدافل بهای خدمات هر مترمربع ۴۰۰۰۰ ریال)

هزینه آماده‌سازی به کلیه پلاک‌های داخل محدوده و حریم شهر تعلق می‌گیرد. (موقع صدور پروانه ساختمان)

کلیه خیابانها، کوچه‌ها و پیاده روها به طور کلی معابر در سطح شهر که مورد استفاده عموم می‌باشد مستند به تبصره ۶ ماده ۹۶ قانون شهرداریها در مالکیت شهری می‌باشد و جهت نگهداری در سالهای متممادی از طریق جدول گذاری زیرسازی معابر آسفالت و دفع آبهای سطحی و خرید و تملک جهت توسعه معابر را متحمل می‌گردد و از این روش ارزش افزوده قابل توجهی در انجام خدمات ارائه شده برای املاک اضافه می‌گردد و به منظور تأمین بخشی از این هزینه‌ها بهای این تعرفه قابل وصول می‌باشد.

تبصره ۱: بهای خدمات آماده‌سازی املاک واقع در محلات قلعه قاسم مهرآباد و جعفرآباد بر اساس پنجاه درصد تعرفه فوق محاسبه می‌گردد.

تبصره ۲: ساختمان‌هایی که بدون پروانه ساختمانی احداث شده باشد و یا طرح در کمیسیون رأی به ابقا بنا صادر گردد در زمان صدور گواهی بهره‌برداری مشمول این تعرفه خواهند بود.

تبصره ۳: بهای خدمات شهری به استناد بند (ب) ماده ۱۷۴ قانون پنجم توسعه در جهت تعیین خدمات عمومی و شهری و نگهداری نوسازی و عمرانی شهری در زمان صدور پروانه یا هرگونه مفاصاحساب قابل وصول می‌باشد.

تبصره ۴: به استناد ماده ۲۲ آیین‌نامه اجرایی قانون راه شهرسازی کلیه هزینه‌های مربوط به عملیات آماده‌سازی قطعات تفکیکی از قبیل تعیین بر و کف جدولکشی تسطیح و زیرسازی و بتن ریزی آسفالت معابر و شوارع جمع‌آوری و دفع آبهای سطحی و همچنین نظارت فنی آن کلا بر عهده مالکین و تفکیک کنندگان خواهد بود مشمول این تعرفه نخواهد بود.

تبصره ۵: بهای خدمات زیر بنائی (برق - آب و گاز) منطقه صنعتی (پلاک‌های واگذاری شهرداری ۹ علاوه بر خدمات آماده‌سازی یک و نیم برابر بهای خدمات آماده‌سازی جهت خدمت یاد شده محاسبه و وصول می‌گردد.

S = مساحت عرصه

شهردار زرین شهر - رئیس شورای اسلامی شهر زرین شهر

توضیحات محاسبه:

یا هر عنوان دیگری ممنوع است و شهرداری مکلف است از آن جلوگیری و در رفع موانع موجود و آزاد نمودن معابر به وسیله مأمورین خود رأساً اقدام کند. بنا به مراتب فوق، تعرفه بهای خدمات رفع سد معبر و جرایم مربوطه از دفترچه بهای خدمات سال ۱۳۹۸ شهرداری زرین شهر که توسط شورای اسلامی این شهر به تصویب رسیده، خلاف قانون و خارج از حدود اختیار است و مستند به بند ۱ ماده ۱۲ و مواد ۱۳ و ۸۸ قانون تشکیلات و آیین دادرسی دیوان عدالت اداری مصوب سال ۱۳۹۲ از تاریخ تصویب ابطال می‌شود.

ج - مطابق بند ۱ ماده ۵۵ قانون شهرداری، ایجاد خیابانها، کوچهها، میدانها، باغهای عمومی و مجاری آب و توسعه معابر در حدود مقررات از وظایف شهرداریها است و در قوانین موضوعه نیز صرفاً در تبصره ۴ ماده واحده قانون تعیین وضعیت اراضی و املاک واقع در طرحهای دولتی و شهرداریها مقرر شده است که در هنگام تقاضای ورود به محدوده و استفاده از امکانات شهری، دریافت هزینه آماده‌سازی از مالکین مجاز است. بنا به مراتب فوق، اطلاق تعرفه هزینه خدمات آماده‌سازی از دفترچه بهای خدمات سال ۱۳۹۸ شهرداری زرین شهر که توسط شورای اسلامی این شهر به تصویب رسیده، خلاف قانون و خارج از حدود اختیار است و مستند به بند ۱ ماده ۱۲ و مواد ۱۳ و ۸۸ قانون تشکیلات و آیین دادرسی دیوان عدالت اداری مصوب سال ۱۳۹۲ از تاریخ تصویب ابطال می‌شود.

رئیس هیأت عمومی دیوان عدالت اداری - حکمتعلی مظفری

شماره ۱۴۰۰/۸/۲۳

شماره ۰۰۰۰۴۶۳

بسمه تعالی

جناب آقای اکبر پور

رئیس هیأت‌مدیره و مدیرعامل محترم روزنامه رسمی جمهوری اسلامی ایران

یک نسخه از رأی هیأت عمومی دیوان عدالت اداری به شماره دادنامه ۱۴۰۰۹۹۷۰۹۰۵۸۱۱۲۱۸۸ مورخ ۱۴۰۰/۷/۲۷ با موضوع: «اتفاق تعرفه شماره ۱۱۳۳ از تعرفه عوارض و درآمدهای شهرداری کاشان تحت عنوان هزینه خدمات شهری محل فعالیت فعالان اقتصادی (غیرمشمول نظام صنفی) تولیدی یا صنعتی واقع در حریم شهر مصوب شورای اسلامی شهر کاشان ابطال شد.» جهت درج در روزنامه رسمی به پیوست ارسال می‌گردد.

مدیرکل هیأت عمومی و هیأت‌های تخصصی دیوان عدالت اداری - یدالله اسمعیلی‌فرد

تاریخ دادنامه: ۱۴۰۰/۷/۲۷ شماره دادنامه: ۲۱۸۸ شماره پرونده: ۰۰۰۰۴۶۳

مرجع رسیدگی: هیأت عمومی دیوان عدالت اداری

شاکي: شرکت تولیدی گرانبیت به سرام با وکالت آقای محمدرضا معین فرد

موضوع شکایت و خواسته: ابطال تعرفه شماره ۱۱۳۳ از تعرفه عوارض و درآمدهای شهرداری کاشان تحت عنوان هزینه خدمات شهری محل فعالیت فعالان اقتصادی (غیرمشمول نظام صنفی) تولیدی یا صنعتی واقع در حریم شهر - سالانه مصوب شورای اسلامی شهر کاشان

گردش کار: شاکي به موجب دادخواستی ابطال تعرفه شماره ۱۱۳۳ از تعرفه عوارض و درآمدهای شهرداری کاشان تحت عنوان هزینه خدمات شهری محل فعالیت فعالان اقتصادی (غیر مشمول نظام صنفی) تولیدی یا صنعتی واقع در حریم شهر - سالانه مصوب شورای اسلامی شهر کاشان را خواستار شده و در جهت تبیین خواسته اعلام کرده است که:

« احتراماً در خصوص مصوبه شورای شهر کاشان در خصوص عوارض خدمات شهری محل فعالیت فعالان اقتصادی، تولیدی یا صنعتی واقع در حریم شهر به علل مختلف ذیل درخواست ابطال مصوبه مذکور را به استحضار آن عالی مقام معروض می‌دارم. لازم به ذکر است حسب رأی وحدت رویه شماره ۹۷۲ - ۱۳۹۹/۸/۲۰ هیأت عمومی دیوان عدالت اداری، دادگاه عمومی صلاحیت رسیدگی به دعوای حاضر را دارد (ضمناً علیرغم مراجعات مکرر موکل به شورای شهر کاشان برای اخذ مصوبه موضوع دادخواست متأسفانه شورای شهر کاشان از ارائه آن امتناع نموده اند)

در پاسخ به شکایت مذکور، رئیس شورای اسلامی شهر زرین شهر استان اصفهان به‌موجب لایحه شماره ۴۸۶ - ۱۳۹۹/۱۱/۹ به طور خلاصه توضیح داده است که:

« شورای شهر زرین شهر طی پاسخ در خصوص بلیط نمایش بر حسب امتیازات قانونی خود عمل نمود و قانون هم هیچ گونه صراحتی در این خصوص نداشته و در مورد پسماند وفق ماده ۸ قانون مدیریت پسماند مدیریت اجرائی بوده و مغایر قانون نبوده و رفع سد معبر هم نوعی مجازات تعیین شده است و استناد به تبصره ۶ ماده ۹۶ قانون شوراها معابر متعلق به شهرداری‌ها در مالکیت شهردار می‌باشد. و هزینه آماده‌سازی وفق ماده ۲۱ آیین‌نامه اجرائی قانون ساماندهی و حمایت از تولید و عرضه مسکن، کلیه هزینه آماده‌سازی زمین بر عهده متقاضیان می‌باشد. در ضمن شورای اسلامی شهر زرین شهر در بدو پاسخ به شکایت سازمان بازرسی کل کشور، صلاحیت سازمان بازرسی در خصوص اعتراض به موارد معنونه معترض بوده و تمامی ۶ مورد عناوین دفترچه بهای خدمات سال ۹۸ خود را صحیح و وفق قانون دانسته و اعتراض شاکي را قابلیت پذیرش ندانسته است. »

در اجرای ماده ۸۴ قانون تشکیلات و آیین دادرسی دیوان عدالت اداری پرونده به هیأت تخصصی شوراهای اسلامی دیوان عدالت اداری ارجاع می‌شود و هیأت مذکور به موجب دادنامه شماره ۸۲۴ - ۱۴۰۰/۶/۱۶، تعرفه تحت عنوان بهای خدمات جمع‌آوری زباله شهری، سالیانه، بهای خدمات جمع‌آوری و حمل زباله و پسماند اماکن و واحدهای پر زباله شهری سالیانه، بهای خدمات غرغه‌ها و نمایشگاه‌ها مصوب شورای اسلامی شهر زرین شهر سال ۱۳۹۸ را قابل ابطال تشخیص نداد و رأی به رد شکایت صادر کرد. رأی مذکور به علت عدم اعتراض از سوی رئیس دیوان عدالت اداری و یا ده نفر از قضات دیوان عدالت اداری قطعیت یافت.

« رسیدگی به ابطال بهای خدمات بلیط نمایش از دفترچه بهای خدمات سال ۱۳۹۸ شهرداری زرین شهر مصوب شورای اسلامی شهر زرین شهر، تعرفه بهای خدمات رفع سد معبر و جرایم مربوطه از دفترچه بهای خدمات سال ۱۳۹۸ شهرداری زرین شهر مصوب شورای اسلامی شهر زرین شهر، تعرفه هزینه خدمات آماده‌سازی از دفترچه بهای خدمات سال ۱۳۹۸ شهرداری زرین شهر مصوب شورای اسلامی شهر زرین شهر در دستورکار هیأت عمومی قرار گرفت.»

هیأت عمومی دیوان عدالت اداری در تاریخ ۱۴۰۰/۷/۲۷ با حضور رئیس و معاونین دیوان عدالت اداری و رؤسا و مستشاران و دادرسان شعب دیوان تشکیل شد و پس از بحث و بررسی با اکثریت آراء به شرح زیر به صدور رأی مبادرت کرده است.

رأی هیأت عمومی

الف - با توجه به اینکه در آرای متعدد هیأت عمومی دیوان عدالت اداری از جمله دادنامه شماره ۵۶۴ الی ۵۶۹ مورخ ۱۳۹۵/۸/۲۵ این هیأت، وضع عوارض یا بهای خدمات بر بلیط سینما و تئاتر و نمایش، مسابقات ورزشی، استخرها، شهربازی، سیرک، اماکن تفریحی، فرهنگی و هنری و برپایی نمایشگاهها توسط شوراهای اسلامی شهر مغایر با قانون و خارج از حدود اختیار تشخیص و ابطال شده است، بنابراین تعرفه بهای خدمات بلیط نمایش از دفترچه بهای خدمات سال ۱۳۹۸ شهرداری زرین شهر که توسط شورای اسلامی این شهر به تصویب رسیده، خلاف قانون و خارج از حدود اختیار است و مستند به بند ۱ ماده ۱۲ و مواد ۱۳ و ۸۸ قانون تشکیلات و آیین دادرسی دیوان عدالت اداری مصوب سال ۱۳۹۲ از تاریخ تصویب ابطال می‌شود.

ب - اولاً: براساس اصل سی و ششم قانون اساسی جمهوری اسلامی ایران و ماده ۱۰ قانون مجازات اسلامی مصوب سال ۱۳۹۲، اعمال مجازات باید براساس قانون صورت بگیرد و در ماده ۸۰ قانون تشکیلات، وظایف و انتخابات شوراهای کشور و انتخاب شهرداران مصوب سال ۱۳۷۵ با اصلاحات بعدی، صلاحیت و اختیاری برای شوراهای اسلامی شهر در خصوص اعمال مجازات تعیین نشده است. ثانیاً: به موجب تبصره ۱ بند ۲ ماده ۵۵ قانون شهرداری، سد معابر عمومی و اشغال پیاده‌روها و استفاده غیرمجاز از آنها و میدانها و پارکها و باغهای عمومی برای کسب و یا سکنی و

” تعرفه عوارض و درآمدهای شهرداری کاشان

شماره تعرفه: ۱۱۳۳

عنوان تعرفه: هزینه خدمات شهری محل فعالیت فعالان اقتصادی (غیر مشمول

قانون نظام صنفی) تولیدی یا صنعتی واقع در حریم شهر - سالانه

نحوه محاسبه: $K \times \{A \times 0.30 \times \text{متر}^2 \text{ کل عرصه}\} + (\text{ارزش معاملاتی دفترچه}$

ارزش محاسباتی $\times$ متر^۲ کل اعیان)

ضوابط و تبصره‌های اجرایی:

کلیه اشخاص حقیقی و حقوقی واقع در حریم مصوب شهر که غیرمشمول

نظام صنفی بوده و فعالیت آنها تولیدی یا صنعتی می‌باشد فارغ از نوع فعالیت

مشمول عوارض این تعرفه بوده و موظف به پرداخت عوارض این تعرفه به حساب

شهرداری می‌باشند.

منظور از متر^۲ کل اعیان محل فعالیت شامل کلیه مستحقات تولیدی، صنعتی،

تأسیساتی، انبار (سرپوشیده یا سرباز)، مخزن (به متر مکعب) استخر و آبگیر (به متر

مکعب) و ... غیر از مسجد، نمازخانه و پارکینگ می‌باشد.

منظور از متر^۲ کل عرصه ملک بصورت پیوسته یا گسسته شامل محل‌های صنعتی،

تولیدی آزاد، انبارهای روباز، فضای سبز و ... مربوط به واحدهای ذی ربط که در حریم

شهر وجود دارد می‌باشد.

K ضرایب محاسبه عوارض واجد ذی‌ربط بر مبنای جدول زیر می‌باشد.

ردیف	شرح	ضریب K	ردیف	شرح	ضریب K
۱	جاده اردستان و نطنز	۳/۶٪	۴	بلوار قطب راوندی	۳/۱٪
۲	جاده قمصر	۳/۱٪	۵	جاده قدیم قم و اتوبان	۳/۱٪
۳	جاده نوش آباد	۳/۳٪	۶	سایر مراکز	۳/۱٪

تبصره ۱- این عوارض در ابتدای هر سال قابل وصول و پیگیری می‌باشد و کلیه

واحدهای ذی‌ربط موظف به واریز آن به حساب شهرداری می‌باشند.

تبصره ۲- پرداخت این عوارضی با مجوزهای مورد نیاز که اشخاص

می‌بایستی در هنگام شروع به فعالیت از مراجع ذیصلاح دریافت نمایند ارتباطی

نخواهد داشت.

تبصره ۳- دریافت این تعرفه مانع دریافت سایر عوارض قانونی نخواهد بود.

تبصره ۴- در صورت پرداخت عوارض صنفی مشمول این مصوبه نخواهند بود.

تبصره ۵ - قیمت مبنای مصوب سال ۹۹ شهرداری می‌باشد و حداقل آن ۴۴۰۰۰

ریال می‌باشد.

تبصره ۶ - چنانچه نسبت به پرداخت بدهی سالهای قبل تا پایان ۹۸ اقدام نگردد از

ابتدای سال ۹۹ کلیه بدهی‌های سالهای قبل در صورت ابلاغ شهرداری به مودیان بر

مبنای تعرفه سال ۹۹ محاسبه و قابل وصول خواهد بود و در صورت عدم ابلاغ بر اساس

تعرفه سال مربوطه محاسبه خواهد گردید. - استانداری اصفهان - رئیس شورای شهر

کاشان - شهردار کاشان ”

طرف شکایت علیرغم ارسال و ابلاغ نسخه دوم دادخواست و ضامنه آن تا زمان

رسیدگی به پرونده هیچ گونه پاسخی ارسال نکرده است.

هیأت عمومی دیوان عدالت اداری در تاریخ ۱۴۰۰/۷/۲۷ با حضور رئیس و

معاونین دیوان عدالت اداری و رؤسا و مستشاران و دادرسان شعب دیوان تشکیل

شد و پس از بحث و بررسی با اکثریت آراء به شرح زیر به صدور رأی مبادرت

کرده است.

رأی هیأت عمومی

براساس تبصره ۵ ماده ۳ قانون تعاریف محدوده و حریم شهر، روستا و شهرک و

نحوه تعیین آنها: «در هر محدوده و یا حریمی که شهرداری عوارض ساختمانی و

۱- تعیین و اخذ عوارض می‌بایست به تجویز قانون در حدود صلاحیت شوراهای

اسلامی باشد. مطابق ماده ۴ قانون تنظیم بخشی از مقررات مالی دولت مصوب ۱۳۸۰ و

تبصره ۳ ماده ۶۲ قانون برنامه پنجم توسعه اخذ هرگونه وجه، کالا و خدمات توسط

دستگاه‌های اجرایی منوط به تجویز قانونگذار شده است. این در حالی است که مصوبه

شورای اسلامی شهر کاشان مبنی بر تعیین عوارض فعالان اقتصادی مستند به هیچ

قانونی نبوده و به علت خروج از صلاحیت شورای اسلامی مذکور قابل ابطال است. درست

است که مطابق بند ۱۶ از ماده ۷۱ قانون تشکیلات، وظایف و انتخابات شوراهای اسلامی

تصویب لوایح برقراری یا لغو عوارض شهر و همچنین تغییر نوع و میزان آن از جمله

وظایف شوراهای اسلامی شهرها است و شوراهای شهر برای تصویب عوارض صلاحیت

دارند اما این صلاحیت محدود به تعیین و تصویب عوارض محلی است و شوراهای به تعیین

و تصویب عوارض کشوری و ملی مجاز نبوده و در صورت عدم رعایت آن خارج از حدود

اختیارات خود عمل نموده اند. عوارض موضوع شکایت همان طور که از نام آن (عوارض

فعالان اقتصادی) بر می‌آید این عوارض جنبه کشوری و ملی داشته و شوراهای اسلامی

صلاحیتی در تعیین آن ندارند.

۲- ممنوعیت برقراری عوارض بر درآمدهای ماخذ محاسبه مالیات توسط شوراهای:

توضیح اینکه برقراری عوارض بر درآمدهای ماخذ محاسبه مالیات (عوارض بر درآمد

اساساً در صلاحیت و حدود اختیارات شوراهای نیست و متولی این امر حوزه‌های مالیاتی

می‌باشند این قاعده مستند به ماده ۵۰ قانون مالیات بر ارزش افزوده می‌باشد به عبارت

دیگر جمع مالیات و عوارض ممنوع است. در این راستا ماده ۵۲ قانون مالیات بر ارزش

افزوده مقرر می‌دارد که دریافت هرگونه عوارض از واردکنندگان کالا، تولیدکنندگان کالا

و غیره ممنوع می‌باشد.

۳- عوارض در قبال ارائه مستقیم خدمات از سوی شهرداری مقرر می‌گردد:

اصولاً اخذ عوارض در مقابل خدمات موضوعیت می‌یابد و پرداخت‌کننده عوارض

می‌بایست از نوعی خدمات و انتفاع مستقیم برخوردار شود حالیه در مقابل عوارض

موضوع دعوای خدمات اضافه‌ای به موکل ارائه نشده و در قبال خدمات ارائه شده

تحت عناوین خاص مانند عوارض نوسازی، عوارض پسماند، عوارض ارزش افزوده و

غیره وجه آن را شهرداری دریافت می‌کند. لذا موجبی برای دریافت عوارض جداگانه و

مضاعف وجود ندارد.

۴- لزوم عدم اجحاف در تعیین عوارض: از بندهای (ت، ث، د) ماده ۱۴

آیین‌نامه وضع و وصول عوارض توسط شوراهای اسلامی شهرها با عناوین، تناسب

عوارض در هر محل با تولیدات، توجه به اثرات تبعی وضع عوارض بر اقتصاد محل

و توجه داشتن به رشد تولید و گسترش واحدهای تولیدی در منطقه به هنگام وضع

عوارض بر تولید، قاعده عدم اجحاف در تعیین عوارض قابل استنباط است. حالیه در

مانحن فیه در وضع کنونی اقتصاد کشور و نابسامانی اقتصادی که حتی پرداخت

هزینه‌های روزمره شرکت و حقوق کارگران نیز به سختی صورت می‌گیرد اخذ

عوارض موضوع پرونده اجحاف بوده و توجیه قانونی نداشته و اثری جز تعطیلی

واحدهای تولیدی که رهبر معظم انقلاب تأکید بر حفظ و حمایت از آنها را دارد

نخواهد داشت.

۵- عوارض موضوع شکایت به تازگی وضع و ابلاغ شده و لذا نمی‌تواند عطف بماسبق

گردد: ماده ۴ قانون مدنی به عنوان یک اصل کلی حقوقی اثر قانون را نسبت به آتیه

می‌داند همچنین در قسمت اخیر تبصره ماده ۱۴ آیین‌نامه نحوه وضع و وصول

عوارض توسط شوراهای مقرر شده: «عوارض جدید عطف بماسبق نمی‌شود» از طرفی

در حقوق اداری برابر اصل احترام به حقوق مکتسبه، مقام اداری نمی‌تواند تصمیم

خود را که مستلزم محدود نمودن، نسخ یا سلب آنهاست نسبت به دارندگان قبل از

آن تسری دهد. در این راستا عوارض مورد شکایت به تازگی تصویب شده و نمی‌تواند

عطف بماسبق گردد در حالی که حسب فیش پیوست ملاحظه می‌شود که عوارض را

از سال ۱۳۹۱ مورد احتساب قرار داده‌اند. (خواهشمند است در خصوص تاریخ مصوبه

موضوع دعوا از شورای شهر استعلام فرمایید. با عنایت به مراتب فوق صدور حکم وفق

ستون خواسته مورد استدعاست.”

متن مقرر مورد اعتراض به شرح زیر است:

غیره را دریافت می‌نماید، موظف به ارائه کلیه خدمات شهری می‌باشد.» با توجه به حکم مقرر در تبصره فوق، اطلاق تعرفه شماره ۱۱۳۳ از تعرفه عوارض و درآمدهای شهرداری کاشان که تحت عنوان هزینه خدمات شهری محل فعالیت فعالان اقتصادی (غیرمشمول نظام صنفی) تولیدی یا صنعتی واقع در حریم شهر - سالانه به تصویب شورای اسلامی این شهر رسیده، خلاف قانون و خارج از حدود اختیار است و مستند به بند ۱ ماده ۱۲ و ماده ۸۸ قانون تشکیلات و آیین دادرسی دیوان عدالت اداری مصوب سال ۱۳۹۲ ابطال می‌شود.

رئیس هیأت عمومی دیوان عدالت اداری - حکمتعلی مظفری

شماره ۰۰۰۰۳۷۰

۱۴۰۰/۸/۲۳

بسمه تعالی

جناب آقای اکبرپور

رئیس هیأت مدیره و مدیرعامل محترم روزنامه رسمی جمهوری اسلامی ایران

یک نسخه از رأی هیأت عمومی دیوان عدالت اداری به شماره دادنامه ۱۴۰۰۰۹۹۷۰۹۰۵۸۱۲۱۸۹ مورخ ۱۴۰۰/۷/۲۷ با موضوع: «تبصره‌های ۵ و ۶ تعرفه شماره (۱-۹) دفترچه عوارض سال ۱۳۹۶ شورای اسلامی شهر مأمونیه در خصوص عوارض صدور پروانه ساختمانی واحدهای آموزشی، ورزشی، فرهنگی، بهداشتی و درمانی ابطال شد.» جهت درج در روزنامه رسمی به پیوست ارسال می‌گردد.

مدیرکل هیأت عمومی و هیأت‌های تخصصی دیوان عدالت اداری - یدالله اسمعیلی فرد

تاریخ دادنامه: ۱۴۰۰/۷/۲۷ شماره دادنامه: ۲۱۸۹ شماره پرونده: ۰۰۰۰۳۷۰

مرجع رسیدگی: هیأت عمومی دیوان عدالت اداری

شاکی: آقای داود راسخ

موضوع شکایت و خواسته: ابطال تبصره‌های ۵ و ۶ تعرفه شماره ۹-۱ دفترچه

عوارض سال ۱۳۹۶ شورای اسلامی شهر مأمونیه

گردش کار: شاکی به موجب دادخواستی ابطال تبصره‌های ۵ و ۶ تعرفه شماره ۹-۱

دفترچه عوارض سال ۱۳۹۶ شورای اسلامی شهر مأمونیه را خواستار شده و در جهت تبیین خواسته اعلام کرده است که:

« به استحضار می‌رساند اینجانب در سال ۱۳۹۶ با هزینه شخصی با هدف هدیه و یادمان برادر شهیدم منصور راسخ ضمن تنظیم تفاهم نامه با آموزش و پرورش منطقه و تحت نظارت سازمان نوسازی و تجهیز مدارس استان مرکزی اقدام به ساخت یک واحد مدرسه ۶ کلاسه در شهرستان زرنديه نمودم ولی در هنگام صدور پروانه ساختمانی شهرداری مأمونیه با وجود اینکه مستنداً به ماده واحده قانون صدور مجوز احداث بنا برای فضاهای آموزشی مصوب ۱۳۸۶/۱۰/۲۲ وزارت آموزش و پرورش به منظور احداث فضاهای آموزشی از پرداخت هرگونه عوارض و هزینه‌های صدور پروانه به شهرداری معاف می‌باشد ولی با این وصف شهرداری مأمونیه علی‌رغم تصریح در صدر مصوبات موصوف طی تبصره ۱ و ۲ و ۳ مکاتبات مکرر، بدون در نظر گرفتن ماده واحده فوق اقدام به تصویب اخذ عوارض ۱۰ و ۶۰ درصد (موضوع تبصره ۵ و ۶) و اخذ یک فقره چک به شماره ۹۴۶۱۵۶ - ۱۳۹۶/۱۲/۲۵ به مبلغ ۳۶۸/۸۶۷/۹۹۴ ریال بابت عوارض ساخت از اینجانب نموده است. با این وصف نظر به فراقانونی و در تعارض بودن مصوبات مذکور با قانون ماده واحده قانون صدور مجوز احداث بنا برای فضاهای آموزشی، تقاضای رسیدگی و صدور حکم شایسته مبنی بر ابطال مصوبات شورای اسلامی شهر مأمونیه مورد استدعاست. »

متن مقرر مورد شکایت به شرح زیر است:

تعرفه شماره ۹-۱ عوارض صدور پروانه ساختمانی واحدهای آموزشی، ورزشی، فرهنگی، هنری، بهداشتی و درمانی:

« تبصره ۵ - برای پروانه‌های ساختمانی موضوع این تعرفه که توسط خیرین و موسسات خیریه احداث می‌گردند معادل ۵۰٪ تخفیف اعمال می‌گردد.

تبصره ۶ - واحدهای آموزشی که توسط وزارت آموزش و پرورش در سال ۱۳۹۶

احداث می‌گردند معادل ۶۰ درصد تخفیف اعمال می‌شود. »

در پاسخ به شکایت مذکور، رئیس شورای اسلامی و سرپرست شهرداری شهر

مأمونیه، به موجب لایحه‌ای واحد به شماره ۳۴۱۰ - ۱۴۰۰/۳/۱۰ توضیح داده‌اند که:

« همان طور که از مدارک مشخص است مدرسه مدنظر و پروانه ساختمانی آن متعلق به آموزش و پرورش شهرستان زرنديه می‌باشد و شخص شاکی هیچ سمتی در طرح دعوا نداشته و طبق بند ۱۰ ماده ۸۴ قانون آیین دادرسی مدنی در دعوا ذینفع نمی‌باشد. قانون صدور مجوز احداث بنا برای فضاهای آموزشی مورخ ۱۳۸۶/۱/۲۲ مربوط به مدارس متعلق به وزارت آموزش و پرورش بوده ولی اگر سند مدرسه احداثی در مالکیت شاکی بوده دیگر مشمول قانون مذکور نمی‌باشد. مصوبه شورای اسلامی موضوع تعرفه ۹-۱ عوارض صدور پروانه ساختمانی واحدهای آموزشی، ورزشی، فرهنگی، هنری و بهداشتی و درمانی سال ۱۳۹۶ مغایر قانون و خارج از حدود اختیار نبوده چرا که برابر تبصره ۳ ماده ۵۰ قانون مالیات بر ارزش افزوده مورخ ۱۳۸۷/۲/۱۷ به عنوان قانون موخر بر قانون صدور مجوز احداث بنا برای فضاهای آموزشی مورخ ۱۳۸۶/۱/۲۲ اذعان شده کلیه قوانین و مقررات مربوط به اعطاء تخفیف و معافیت از پرداخت عوارض یا وجوه به شهرداریها ملغی شده و طبق حکم مقرر در تبصره ذیل ماده ۱۸۱ قانون برنامه پنجم توسعه که قانون بالادستی است اعمال هرگونه تخفیف و بخشودگی از حقوق و عوارض شهرداریها توسط دولت و قوانین مصوب را منوط به تأمین آن در بودجه عمومی سالانه کشور دانسته و در غیراین صورت آن را ممنوع اعلام داشته که این مستندات مبین قانونی بودن مصوبه شورای اسلامی و اخذ عوارض مربوطه توسط شهرداری مأمونیه می‌باشد.

از همین بابت هیأت تخصصی عمران، شهرسازی و اسناد دیوان عدالت اداری در پرونده شماره ه-ع/۴۳۴/۹۵ با موضوع شکایت کانون پرورش فکری کودکان و نوجوانان از شهرداری قم در مورد ابطال بخشنامه شماره ۱۵۳۲۵۶ - ۱۳۹۴/۷/۵ (با موضوعیت ابلاغ مفاد تبصره ۳ ماده ۵۰ قانون مالیات بر ارزش افزوده و لغو معافیت مذکور در قانون صدور مجوز احداث بنا برای فضاهای آموزشی) با صدور رأی شماره ۱۱۲ - ۱۳۹۶/۶/۲۹ اقدام به پذیرش (قانونی بودن بخشنامه مورد شکایت) از باب اینکه تبصره ۳ ماده ۵۰ قانون مالیات بر ارزش افزوده سال ۱۳۸۷ به عنوان قانون موخر، ملغی‌کننده معافیت‌های مذکور در قانون صدور مجوز احداث بنا برای فضاهای آموزشی مورخ ۱۳۸۶/۱/۲۲ بوده بخشنامه مذکور را قانونی قلمداد کرده است. علیهذا با توجه به مراتب فوق‌الذکر و مستندات ارائه شده و بی‌اساس بودن خواسته شاکی رد دعوی ایشان در جهت احقاق حقوق عامه را خواستاریم. »

هیأت عمومی دیوان عدالت اداری در تاریخ ۱۴۰۰/۷/۲۷ با حضور رئیس و معاونین دیوان عدالت اداری و رؤسا و مستشاران و دادرسان شعب دیوان تشکیل شد و پس از بحث و بررسی با اکثریت آراء به شرح زیر به صدور رأی مبادرت کرده است.

رأی هیأت عمومی

براساس ماده ۱۹ قانون تأسیس و اداره مدارس و مراکز آموزش و پرورش غیردولتی مصوب سال ۱۳۹۵، مدارس غیردولتی در برخورداری از کلیه تخفیفات، ترجیحات و معافیت‌های مالیاتی و عوارض در حکم مدارس دولتی هستند. همچنین بر مبنای تبصره ۳ ماده ۵۰ قانون مالیات بر ارزش افزوده مصوب سال ۱۳۸۷، قوانین و مقررات مربوط به اعطای تخفیف یا معافیت از پرداخت عوارض یا وجوه به شهرداریها و دهیاریها ملغی شده است و براساس بند (ه) تبصره ۹ قانون بودجه سال ۱۳۹۶ کل کشور به آموزش و پرورش اجازه داده شده است که به منظور ساماندهی و بهینه‌سازی کاربری بخشی از املاک و فضاهای آموزشی، ورزشی و تربیتی خود و با رعایت ملاحظات آموزشی و تربیتی نسبت به احداث، بازسازی و بهره‌برداری از آنها اقدام کند و تغییر کاربری موضوع این بند به پیشنهاد شورای آموزش و پرورش استان یا شهرستان و تصویب کمیسیون ماده (۵) قانون تأسیس شورای عالی شهرسازی و معماری ایران صورت می‌گیرد و از پرداخت کلیه عوارض شامل تغییر کاربری، نقل و انتقال املاک، اخذ گواهی بهره‌برداری، احداث، تخریب و بازسازی و سایر عوارض شهرداری معاف است. بنا به مراتب فوق، تبصره‌های ۵ و ۶ از تعرفه (۹-۱) تعرفه عوارض سال ۱۳۹۶ شهرداری مأمونیه که به تصویب شورای

اسلامی این شهر رسیده، خلاف قانون و خارج از حدود اختیار است و مستند به بند ۱ ماده ۱۲ و ماده ۸۸ قانون تشکیلات و آیین دادرسی دیوان عدالت اداری مصوب سال ۱۳۹۲ ابطال می‌شود.

رئیس هیأت عمومی دیوان عدالت اداری - حکمتعلی مظفری

قانون تشکیلات و آیین دادرسی دیوان عدالت اداری مصوب سال ۱۳۹۲ نسبت به آن و تسری اثر ابطال اطلاق بخشنامه فوق‌الاشاره به زمان صدور آن موافقت شد و اطلاق بخشنامه شماره ۹۷/۱۸۱۴۰۷ - ۱۳۹۷/۵/۲۷ بانک مرکزی جمهوری اسلامی ایران از تاریخ تصویب ابطال می‌شود.

رئیس هیأت عمومی دیوان عدالت اداری - حکمتعلی مظفری

شماره ۹۹۰۳۲۰۰

۱۴۰۰/۸/۲۳

بسمه تعالی

جناب آقای اکبرپور

رئیس هیأت‌مدیره و مدیرعامل محترم روزنامه رسمی جمهوری اسلامی ایران

یک نسخه از رأی هیأت عمومی دیوان عدالت اداری به شماره دادنامه ۱۴۰۰/۷/۲۷ مورخ ۱۴۰۰/۷/۲۷ با موضوع: «با اعمال ماده ۱۳ قانون تشکیلات و آیین دادرسی دیوان عدالت اداری نسبت به دادنامه شماره ۲۶۲۰ مورخ ۱۳۹۷/۹/۵ هیأت عمومی دیوان عدالت اداری موافقت شد و اطلاق بخشنامه شماره ۹۷/۱۸۱۴۰۷ مورخ ۱۳۹۷/۵/۲۰ بانک مرکزی جمهوری اسلامی ایران از تاریخ تصویب ابطال شد.» جهت درج در روزنامه رسمی به پیوست ارسال می‌گردد.

مدیرکل هیأت عمومی و هیأت‌های تخصصی دیوان عدالت اداری - یدالله اسمعیلی فرد

تاریخ دادنامه: ۱۴۰۰/۷/۲۷ شماره دادنامه: ۲۱۹۱ شماره پرونده: ۹۹۰۳۲۰۰

مرجع رسیدگی: هیأت عمومی دیوان عدالت اداری

شاکي: شرکت مواد مهندسی مکرر با وکالت آقای مصطفی گلپور

موضوع شکایت و خواسته: اعمال مقررات ماده ۱۳ قانون تشکیلات و آیین دادرسی

دیوان عدالت اداری مصوب سال ۱۳۹۲ نسبت به دادنامه شماره ۲۶۲۰ - ۱۳۹۸/۹/۵ هیأت عمومی و تسری ابطال مصوبه ابطال شده به زمان تصویب آن

گردش کار: ۱- با شکایت آقای مصطفی گلپور به وکالت از شرکت مواد مهندسی مکرر

و به موجب دادنامه شماره ۲۶۲۰ - ۱۳۹۸/۹/۵، بخشنامه شماره ۹۷/۱۸۱۴۰۷ - ۱۳۹۷/۵/۲۷ بانک مرکزی جمهوری اسلامی ایران در خصوص حذف بند ۹ بخشنامه شماره ۹۷/۱۷۲۱۰۴ - ۱۳۹۷/۵/۲۰

۲- متعاقباً آقای مصطفی گلپور به وکالت از شرکت مواد مهندسی مکرر به موجب

نامه مورخ ۱۳۹۹/۱۱/۱ ابطال بخشنامه فوق‌الذکر را از تاریخ تصویب و در اجرای ماده ۱۳ قانون تشکیلات و آیین دادرسی دیوان عدالت اداری درخواست می‌کند که متن آن به قرار زیر است:

"بانک مرکزی برخلاف حکم دادنامه شماره ۲۶۲۰ - ۱۳۹۸/۹/۵ هیأت عمومی دیوان عدالت اداری، بخشنامه شماره ۹۷/۱۸۱۴۰۷ - ۱۳۹۷/۵/۲۷ بانک مرکزی جمهوری اسلامی ایران را نسبت به موارد پیش از صدور رأی مذکور اجرا و مابه‌التفاوت نرخ ارز را دریافت می‌کند، لذا اعمال ماده ۱۳ قانون تشکیلات و آیین دادرسی دیوان عدالت اداری و ابطال بخشنامه فوق‌الذکر از زمان تصویب مورد تقاضا است."

۳- پرونده در اجرای فراز دوم ماده ۳۵ آیین‌نامه اداره جلسات هیأت عمومی و هیأت‌های تخصصی به هیأت تخصصی مالیاتی و بانکی ارجاع شد و پس از وصول نظریه آن هیأت در دستورکار هیأت عمومی دیوان عدالت اداری قرار گرفت.

هیأت عمومی دیوان عدالت اداری در تاریخ ۱۴۰۰/۷/۲۷ با حضور رئیس و معاونین دیوان عدالت اداری و رؤسا و مستشاران و دادرسان شعب دیوان تشکیل شد و پس از بحث و بررسی با اکثریت آراء به شرح زیر به صدور رأی مبادرت کرده است.

رأی هیأت عمومی

هیأت عمومی دیوان عدالت اداری به موجب رأی شماره ۲۶۲۰ مورخ ۱۳۹۸/۹/۵ اطلاق بخشنامه شماره ۹۷/۱۸۱۴۰۷ مورخ ۱۳۹۷/۵/۲۷ بانک مرکزی جمهوری اسلامی ایران را به دلیل مغایرت با ماده ۴ قانون مدنی و خارج از حدود اختیار بودن بخشنامه مزبور ابطال کرده است. با توجه به اینکه بخشنامه مذکور در زمان حاکمیت خود موجب تضییع حقوق اشخاص شده است، مستند به قسمت دوم ماده ۳۵ آیین‌نامه اداره جلسات هیأت عمومی و هیأت‌های تخصصی مصوب سال ۱۳۹۳ با اعمال حکم مقرر در ماده ۱۳

شماره ۹۹۰۳۳۱۴

۱۴۰۰/۸/۲۳

بسمه تعالی

جناب آقای اکبرپور

رئیس هیأت‌مدیره و مدیرعامل محترم روزنامه رسمی جمهوری اسلامی ایران

یک نسخه از رأی هیأت عمومی دیوان عدالت اداری به شماره دادنامه ۱۴۰۰/۷/۲۷ مورخ ۱۴۰۰/۷/۲۷ با موضوع: «بخشنامه‌های شماره ۹۰۳۳/۲۷۹۹/۷ مورخ ۱۳۹۹/۹/۱۳ و ۹۰۴۴/۴۴۶۲/۷ مورخ ۱۳۹۹/۱۰/۲۵ معاون قضایی رئیس کل دادگستری استان هرمزگان در خصوص ارجاع دعاوی به داوری ابطال شد.» جهت درج در روزنامه رسمی به پیوست ارسال می‌گردد.

مدیرکل هیأت عمومی و هیأت‌های تخصصی دیوان عدالت اداری - یدالله اسمعیلی فرد

تاریخ دادنامه: ۱۴۰۰/۷/۲۷ شماره دادنامه: ۲۱۹۲ شماره پرونده: ۹۹۰۳۳۱۴

مرجع رسیدگی: هیأت عمومی دیوان عدالت اداری

شاکي: آقای محمدعلی محمدیان ریحان آبادی

موضوع شکایت و خواسته: ابطال بخشنامه‌های شماره ۹۰۳۳/۲۷۹۹/۷ مورخ

۱۳۹۹/۹/۱۳ و ۹۰۴۴/۴۴۶۲/۷ مورخ ۱۳۹۹/۱۰/۲۵ معاون قضایی دادگستری کل استان هرمزگان

گردش کار: شاکي به موجب دادخواستی ابطال بخشنامه‌های شماره ۹۰۳۳/۲۷۹۹/۷

مورخ ۱۳۹۹/۹/۱۳ و ۹۰۴۴/۴۴۶۲/۷ مورخ ۱۳۹۹/۱۰/۲۵ معاون قضایی دادگستری کل استان هرمزگان را خواستار شده و در جهت تبیین خواسته اعلام کرده است که:

" به حضور می‌رسانم حسب دو دستور صادره از معاونت قضایی رئیس کل دادگستری هرمزگان، رسیدگی به برخی از دعاوی اجباراً قبل از ارسال به مرجع قضایی باید به کانون داوران استان هرمزگان ارجاع گردد و پس از طی مهلت یک‌ماهه به دادگستری ارجاع گردد. دستور صادره نقض حقوق مکتسبه‌ای شناخته شده افراد می‌باشد چرا که اولاً: حسب اصل ۳۴ قانون اساسی مرجع رسیدگی به تظلمات دادگستری می‌باشد، این رسیدگی اعم از صلح و سازش و رسیدگی قضایی می‌باشد. ثانیاً: حسب ماده ۵۶ منشور حقوق شهروندی هیچ کس را نمی‌توان از دسترسی به مراجع صالح قضایی محروم کرد (چه به صورت موقت و چه به صورت دائم). ثالثاً: توسعه نهاد داوری به معنای اجبار مراجعین و آحاد مردم به رجوع به این نهاد نخواهد بود. کما اینکه این امر خود یکی از دلایل اطاله دادرسی و تکلیف مالایطاق و موجب نارضایتی مردم از دستگاه قضایی خواهد بود. رابعاً: اصرار به کاهش ورودی پرونده به دادگستری به چه دلیل است؟ صرف نظر از اینکه کاهش یا افزایش ورودی پرونده ارتباطی به دستگاه قضایی نداشته و خود متاثر از عوامل اقتصادی و فرهنگی جامعه می‌باشد اگر تصمیم بر کاهش آمار ورودی است آمار را در جای دیگر تلمبار کردن و از این نهاد به نهاد دیگر شریک شدن چیزی از اصل ماجرا نخواهد کاست. مضاف بر این طریق این جابجایی باید قانونی و بدون خدشه به حقوق مسلم افراد باشد. بنا بر آنچه ذکر گردید تقاضای ابطال دستورات صادره را دارم."

متن مقرر مورد شکایت به شرح زیر است:

" الف - نامه شماره: ۹۰۳۳/۲۷۹۹/۷ - ۱۳۹۹/۹/۱۳

دفاتر محترم خدمات الکترونیک قضایی بندر عباس

سلام علیکم

احتراماً؛ پیرو نامه معاون اجتماعی و پیشگیری از وقوع جرم دادگستری استان هرمزگان مبنی بر تأسیس کانون داوران دادگستری استان هرمزگان زیر نظر معاونت اجتماعی و پیشگیری از وقوع جرم دادگستری استان و نظر به سیاست‌های کلی قوه

پرونده‌های ارسالی به مرجع داوری صرفاً با سرکار خانم نظام زاده به عنوان رییس هیأت مدیره کانون و آقای دکتر مهدی هاشمی مسئول ارجاع دعاوی در کانون هماهنگی نموده و از برقراری ارتباط با سایر اعضای کانون جداً پرهیز فرمایند. - معاون قضایی رئیس کل دادگستری استان هرمزگان "

علی رغم ارسال و ابلاغ نسخه دوم دادخواست و ضامنه آن برای طرف شکایت تا زمان رسیدگی به پرونده هیچ پاسخی واصل نشده است.

هیأت عمومی دیوان عدالت اداری در تاریخ ۱۴۰۰/۷/۲۷ با حضور رئیس و معاونین دیوان عدالت اداری و رؤسا و مستشاران و دادرسان شعب دیوان تشکیل شد و پس از بحث و بررسی با اکثریت آراء به شرح زیر به صدور رأی مبادرت کرده است.

رأی هیأت عمومی

اولاً: مطابق اصل ۳۴ قانون اساسی جمهوری اسلامی ایران: «دادخواهی حق مسلم هر فرد است و هرکس می‌تواند به منظور دادخواهی به دادگاههای صالح رجوع نماید. همه افراد ملت حق دارند اینگونه دادگاهها را در دسترس داشته باشند و هیچکس را نمی‌توان از دادگاهی که به موجب قانون حق مراجعه به آن را دارد، منع کرد.» ثانیاً: مطابق احکام باب هفتم از فصل دوم قانون آیین دادرسی دادگاههای عمومی و انقلاب در امور مدنی مصوب سال ۱۳۷۹ و به ویژه مواد ۴۵۵ و ۴۵۴ این قانون، ارجاع دعاوی به داوری وابسته به تراضی اشخاص با یکدیگر است. بنا به مراتب فوق و با عنایت به اینکه ایجاد و توسعه مراکز داوری و استفاده از ظرفیت نهادهای مذکور ملازمه‌ای با ارجاع دعاوی مردم در ابتدای امر و بدون رضایت اشخاص به این قبیل مراکز و مؤسسات ندارد، از این رو بخشنامه‌های شماره ۹۰۳۳/۲۷۹۹/۷ مورخ ۱۳۹۹/۹/۱۳ و شماره ۹۰۴۴/۴۴۶۲/۷ مورخ ۱۳۹۹/۱۰/۲۵ معاون قضایی رئیس کل دادگستری استان هرمزگان که متضمن حکم فوق است، خلاف قانون و خارج از حدود اختیار بوده و مستند به بند ۱ ماده ۱۲ و ماده ۸۸ قانون تشکیلات و آیین دادرسی دیوان عدالت اداری مصوب سال ۱۳۹۲ ابطال می‌شوند.

رئیس هیأت عمومی دیوان عدالت اداری - حکمتعلی مظفری

شماره ۹۹۰۱۵۴۴ ۱۴۰۰/۸/۲۳

بسمه تعالی

جناب آقای اکبرپور

رئیس هیأت‌مدیره و مدیرعامل محترم روزنامه رسمی جمهوری اسلامی ایران

یک نسخه از رأی هیأت عمومی دیوان عدالت اداری به شماره دادنامه ۹۹۰۵۸۱۲۱۹۳ مورخ ۱۴۰۰/۷/۲۷ با موضوع: «بند ۵ قسمت «تذکرات مهم» در صفحه ۲۵ دفترچه راهنمای ثبت‌نام شرکت در آزمون سراسری سال ۱۳۹۹ ابطال شد.» جهت درج در روزنامه رسمی به پیوست ارسال می‌گردد.

مدیرکل هیأت عمومی و هیأت‌های تخصصی دیوان عدالت اداری - یدالله اسمعیلی‌فرد

تاریخ دادنامه: ۱۴۰۰/۷/۲۷ شماره دادنامه: ۲۱۹۳ شماره پرونده: ۹۹۰۱۵۴۴

مرجع رسیدگی: هیأت عمومی دیوان عدالت اداری

شاکی: خانم زهرا سادات بیضائی

موضوع شکایت و خواسته: ابطال بند ۵ قسمت «تذکرات مهم» در صفحه ۲۵

دفترچه راهنمای ثبت‌نام و شرکت در آزمون سراسری سال ۱۳۹۹

گردش کار: شاکی به موجب دادخواستی ابطال بندهای ۴ و ۵ قسمت «تذکرات مهم»

در صفحه ۲۵ دفترچه راهنمای ثبت‌نام و شرکت در آزمون سراسری سال ۱۳۹۹ را خواستار شده و در جهت تبیین خواسته اعلام کرده است که:

"به استحضار می‌رساند اینجانب داوطلب آزمون سراسری سال ۱۳۹۹ در دو گروه علوم انسانی و زبان‌های خارجی هستم که طبق ماده ۷۰ قانون جامع خدمات‌رسانی به ایثارگران و الحاقات و اصلاحیه‌های بعدی آن مشمول بهره‌مندی از سهمیه ایثارگری ورود به دانشگاه می‌باشم و در هیچ جای قانون مزبور محدودیتی در خصوص تعداد مجاز استفاده از سهمیه قید نشده است ولی سازمان سنجش در دفترچه راهنمای منتشر شده و کارت ورود به جلسه استفاده اینجانب برای مرتبه دوم از این سهمیه را مجاز نشناخته است. لذا با عنایت به اینکه

قضائیه مبنی بر ترویج نهاد داوری و منویات ریاست معظم و معزز قوه قضائیه در راستای کاهش ورودی دعاوی به مراجع قضایی و همچنین حسب الامر ریاست دادگستری استان، مقتضی است از پانزدهم آذر ماه سال جاری ترتیبی اتخاذ گردد تا کلیه دعاوی حقوقی با عنوان مطالبه وجه چک، قبل از ارجاع به محاکم قضایی بندرعباس با فرجه یک ماهه با هدف دعوت و ترغیب جهت جذب و رسیدگی در مرجع داوری به کانون داوران دادگستری استان ارسال تا چنانچه با دعوت از طرفین و رایزنی با اصحاب دعوا موافقت نامه داوری صادر گردید پرونده در کانون داوران مراحل رسیدگی خود را طی نموده و در صورت عدم حصول توافق، ظرف مهلت مذکور، جهت ادامه رسیدگی و ارجاع به محاکم به دفاتر خدمات الکترونیک قضایی اعاده گردد. بدیهی است قبل از صدور قرارنامه داوری، اخذ هرگونه وجهی از اصحاب دعوا از طرف کانون ممنوع می‌باشد. در صورت عدم حصول توافق ظرف مهلت مذکور جهت ادامه رسیدگی و ارجاع به محاکم، خواهان با مراجعه به دفاتر خدمات الکترونیک قضایی و پرداخت هزینه دادرسی دادخواست مربوطه، دفاتر خدمات نسبت به ارجاع دادخواست به مراجع قضایی اقدام نمایند.

مع‌الوصف دفاتر خدمات الکترونیک قضایی بندرعباس می‌بایست دادخواست مطالبه وجه چک را در سامانه سخا ثبت اولیه نموده و با تکمیل اطلاعات و ضامنه مربوطه و طی کردن کلیه مراحل امضا و دریافت تعرفه دفاتر خدمات الکترونیک قضایی و عدم اخذ هزینه دادرسی اقدام و در پایان، دادخواست مورد نظر را پرینت و نسبت به تکمیل فرم معرفی نامه اقدام و به خواهان تحویل و ایشان را جهت مراجعه به آدرس قید شده کانون داوری استان هرمزگان در ذیل معرفی نامه راهنمایی نمایند. ضمناً بر روی نسخه اولیه چاپ شده دادخواست قید گردد. «این دادخواست ثبت اولیه شده و تنها قابل ارائه به کانون داوری استان هرمزگان می‌باشد.» - معاون قضایی رئیس کل دادگستری استان هرمزگان

ب - نامه شماره: ۹۰۴۴/۴۴۶۲/۷ - ۱۳۹۹/۱۰/۲۵

مدیران محترم دفاتر خدمات الکترونیک قضایی بندرعباس

سلام علیکم

احتراماً؛ پیرو نامه معاون اجتماعی و پیشگیری از وقوع جرم دادگستری استان هرمزگان مبنی بر تأسیس کانون داوران دادگستری استان هرمزگان زیر نظر معاونت اجتماعی و پیشگیری از وقوع جرم دادگستری استان و نظر به سیاست‌های کلی قوه قضائیه مبنی بر ترویج نهاد داوری و منویات ریاست معظم و معزز قوه قضائیه در راستای کاهش ورودی دعاوی به مراجع قضایی و همچنین حسب الامر ریاست دادگستری استان، مقتضی است از بیست و پنجم دی ماه سال جاری ترتیبی اتخاذ گردد تا کلیه دعاوی حقوقی با عنوان مطالبات وجه بالای ۲۰ میلیون تومان (کلیه عناوین مثل نقد، چک و ...) و دعاوی پیش فروش ساختمان، قبل از ارجاع به محاکم قضایی بندرعباس، با فرجه یک ماهه با هدف دعوت و ترغیب جهت جذب و رسیدگی در مرجع داوری به کانون داوران دادگستری استان ارسال تا چنانچه با دعوت از طرفین و رایزنی با اصحاب دعوا موافقتنامه داوری صادر گردید پرونده در کانون داوران مراحل رسیدگی خود را طی نموده و در صورت عدم حصول توافق، ظرف مهلت مذکور، جهت ادامه رسیدگی و ارجاع به محاکم به دفاتر خدمات الکترونیک قضایی اعاده گردد. بدیهی است قبل از صدور قرارنامه داوری، اخذ هرگونه وجهی از اصحاب دعوا از طرف کانون ممنوع می‌باشد. در صورت عدم حصول توافق ظرف مهلت مذکور جهت ادامه رسیدگی و ارجاع به محاکم، خواهان با مراجعه به دفاتر خدمات الکترونیک قضایی و پرداخت هزینه دادرسی دادخواست مربوطه، دفاتر خدمات نسبت به ارجاع دادخواست به مراجع قضایی اقدام نمایند.

مع‌الوصف دفاتر خدمات الکترونیک قضایی بندرعباس می‌بایست دادخواست مطالبات وجه و دعاوی پیش فروش ساختمان را در سامانه سخا ثبت اولیه نموده و با تکمیل اطلاعات و ضامنه مربوطه و طی کردن کلیه مراحل امضا و دریافت تعرفه دفاتر خدمات الکترونیک قضایی و عدم اخذ هزینه دادرسی اقدام و در پایان، دادخواست مورد نظر را پرینت و نسبت به تکمیل فرم معرفی نامه اقدام و به خواهان تحویل و ایشان را جهت مراجعه به آدرس قید شده کانون داوری استان هرمزگان در ذیل معرفی نامه راهنمایی نمایند. ضمناً بر روی نسخه اولیه چاپ شده دادخواست قید گردد. «این دادخواست ثبت اولیه شده و تنها قابل ارائه به کانون داوری استان هرمزگان می‌باشد.» مضافاً مقتضی است دفاتر خدمات الکترونیک قضایی بندرعباس در خصوص پیگیری

هیأت مواجه شده است. سابقاً در پرونده کلاسه ۷۳/۸۴ و طی دادنامه شماره ۵۹ حکم به رد شکایت صادر شده و اخیراً در اردیبهشت ماه سال ۱۳۹۹ هیأت عمومی دیوان عدالت اداری در خصوص ابطال تبصره ۲ ماده ۱۰ آیین‌نامه اجرایی قانون ایجاد تسهیلات برای ایثارگران حکم به رد شکایت صادر کرده است. علیهذا شاکی در آزمون سراسری سال ۱۳۹۷ شرکت و با استفاده از سهمیه ایثارگران ۵ درصد در رشته علوم سیاسی دانشگاه فرودوسی مشهد (دوره روزانه) قبول شده‌اند چنانچه نامبرده علاقه‌ای به این رشته نداشتند نباید آن را انتخاب می‌کردند تا ایثارگر دیگری از این امتیاز استفاده می‌کرد حالیه تصور فرمایید محدودیت تبصره ۲ ماده ۱۰ آیین‌نامه برداشته شد آن وقت تعداد بسیار معدودی از سهمیه برخوردار می‌شوند و ظرفیت دانشگاه‌ها خالی خواهد ماند هیأت عمومی دیوان عدالت اداری نیز با علم به این موضوع با ابطال آن مخالفت کرده است. لذا صدور رأی به رد شکایت مورد تقاضاست.

پرونده در اجرای ماده ۸۴ قانون تشکیلات و آیین دادرسی دیوان عدالت اداری مصوب سال ۱۳۹۲ به هیأت تخصصی فرهنگی، آموزشی و پزشکی دیوان عدالت اداری ارجاع شد و این هیأت به موجب دادنامه شماره ۸۱۴ - ۱۴۰۰/۶/۱۳ بند ۴ قسمت «تذکرات مهم» در صفحه ۲۵ دفترچه راهنمای ثبت‌نام و شرکت در آزمون سراسری سال ۱۳۹۹ را قابل ابطال تشخیص نداد و رأی به رد شکایت صادر کرد. رأی مذکور به علت عدم اعتراض از سوی رئیس دیوان عدالت اداری و یا ده نفر از قضات دیوان عدالت اداری قطعیت یافت.

رسیدگی به تقاضای ابطال بند ۵ قسمت «تذکرات مهم» در صفحه ۲۵ دفترچه راهنمای ثبت‌نام و شرکت در آزمون سراسری سال ۱۳۹۹ در دستورکار هیأت عمومی قرار گرفت. هیأت عمومی دیوان عدالت اداری در تاریخ ۱۴۰۰/۷/۲۷ با حضور رئیس و معاونین دیوان عدالت اداری و رؤسا و مستشاران و دادرسان شعب دیوان تشکیل شد و پس از بحث و بررسی با اکثریت آراء به شرح زیر به صدور رأی مبادرت کرده است.

رأی هیأت عمومی

در رابطه با تقاضای ابطال بند ۵ قسمت «تذکرات مهم» مندرج در صفحه ۲۵ دفترچه راهنمای ثبت‌نام و شرکت در آزمون سراسری سال ۱۳۹۹ مبنی بر امکان استفاده مجدد از سهمیه ایثارگران توسط پذیرفته‌شدگان در دوره‌های غیرروزانه دانشگاهها که انصراف از تحصیل داده‌اند، مقرر مزبور مغایر اطلاق مندرج در تبصره ۲ ماده ۱۰ آیین‌نامه اجرایی قانون ایجاد تسهیلات برای رزمندگان مصوب ۱۳۶۸ است که منع استفاده مجدد از سهمیه در صورت انصراف از تحصیل مندرج در آن، شامل تمامی مصادیق و حالات پذیرفته‌شدگان اعم از روزانه، شبانه، خودگردان، بین‌الملل و مجازی و... می‌شود. بنابراین با وجود آیین‌نامه اجرایی قانون ایجاد تسهیلات برای رزمندگان، بند ۵ از تذکرات مهم مندرج در صفحه ۲۵ دفترچه راهنمای ثبت‌نام و شرکت در آزمون سراسری سال ۱۳۹۹ خارج از حدود اختیارات سازمان سنجش آموزش کشور وضع شده و مستند به بند ۱ ماده ۱۲ و ماده ۸۸ قانون تشکیلات و آیین دادرسی دیوان عدالت اداری مصوب سال ۱۳۹۲ ابطال می‌شود.

رئیس هیأت عمومی دیوان عدالت اداری - حکمتعلی مظفری

شماره ۹۹۰۲۱۸۱

شماره ۱۴۰۰/۸/۲۹

بسمه تعالی

جناب آقای اکبرپور

رئیس هیأت‌مدیره و مدیرعامل محترم روزنامه رسمی جمهوری اسلامی ایران

یک نسخه از رأی هیأت عمومی دیوان عدالت اداری به شماره دادنامه ۱۴۰۰۰۹۹۷۰۹۰۵۸۱۲۳۰۸ و ۱۴۰۰۰۹۹۷۰۹۰۵۸۱۲۳۰۷ مورخ ۱۴۰۰/۸/۴ با موضوع: «رسیدگی به اعتراض نسبت به رأی هیأت حل اختلاف موضوع ماده ۳۸ آیین‌نامه معاملات شهرداری تهران خارج از صلاحیت شعبه دیوان عدالت اداری و در صلاحیت دادگاه‌های عمومی دادگستری اعلام می‌شود.» جهت درج در روزنامه رسمی به پیوست ارسال می‌گردد.

مدیرکل هیأت عمومی و هیأت‌های تخصصی دیوان عدالت اداری - یدالله اسمعیلی‌فرد

اینجانب از دانشگاه قبولی در آزمون سراسری سال ۱۳۹۷ انصراف داده‌ام و به دلیل عدم معرفی در ردیف دعوت‌شدگان دانشگاه شاهد علی‌رغم احراز حدنصاب رتبه و مخالفت دانشگاه مبدا و مقصد با تغییر و انتقال رشته و بر خلاف رأی شماره ۱۴۸۵ ۱۳۹۸/۷/۲۳ هیأت عمومی دیوان عدالت اداری نیز یک سال از شرکت در کنکور محروم بوده‌ام و عملاً از سهمیه استفاده نکرده‌ام تقاضای ابطال مصوبه مورخ ۱۳۶۷/۱۱/۲۰ هیأت وزیران مقید در صفحه ۲۵ دفترچه راهنمای آزمون سراسری سال ۱۳۹۹ و کارت ورود به جلسه آن که در تناقض با قانون جامع خدمات‌رسانی به ایثارگران مصوب سال ۱۳۹۱ تا ۱۳۹۷ دیگر قوانین و آراء مصوب دیوان می‌باشند را دارم.

متن مقرر مورد شکایت به شرح زیر است:

« ۵ - بر اساس مصوبه پنجاه و چهارمین جلسه کمیته مطالعه و برنامه ریزی کنکور، آن دسته از داوطلبان سنوات قبل که با استفاده از سهمیه‌های شاهد و ایثارگر در ردیف پذیرفته‌شدگان رشته‌های تحصیلی غیرروزانه (دوره‌های نوبت دوم «شبانه» دانشگاه‌ها و موسسات آموزش عالی، پیام نور، دانشگاه آزاد اسلامی، موسسات آموزش عالی غیردولتی و غیرانتفاعی یا دوره‌های پردیس خودگردان و مجازی) قرار گرفته‌اند، در صورت انصراف از رشته قبولی خود فقط یک بار، مجاز به استفاده مجدد از سهمیه‌های مربوط در این آزمون خواهند بود.

شرایط استفاده مجدد از سهمیه ایثارگران برای رشته‌های تحصیلی دانشگاه آزاد اسلامی همانند ضوابط مربوط به دوره‌های غیرروزانه در آزمون سراسری می‌باشد.

در پاسخ به شکایت مذکور، مدیرکل دفتر حقوقی وزارت علوم، تحقیقات و فناوری به موجب لایحه شماره ۲۴۱۰۴۷ - ۱۳۹۹/۱۱/۴ توضیح داده است که:

« به منظور استقرار نظام کارآمد در امر سنجش و ارزیابی دانش داوطلبان سازمان سنجش آموزش کشور متولی برگزاری آزمون‌های مورد نیاز برای سازمان‌های دولتی و غیردولتی از جمله آزمون استخدامی، برابر ضوابط و مقررات جاری به منظور بررسی مناسب، برای شناخت و سنجش سطح علمی این دسته از افراد تعیین شده است. به موجب تبصره ۲ ماده ۸ قانون استخدام کشوری، تشکیلات سازمان سنجش آموزش کشور در بهمن ماه ۱۳۷۸ به تأیید سازمان امور اداری و استخدامی کشور رسید، پس از تاریخ مذکور انجام کلیه امور مربوط به تعیین شرایط و ضوابط پذیرش دانشجو یا داوطلب با توجه به طرح‌ها و برنامه‌ها و سیاست‌های آموزشی کشور از جمله برگزاری آزمون‌های سراسری کشور و سنجش و پذیرش دانشجو، تحقیق در زمینه اندازه‌گیری، سنجش دانش عمومی، معلومات و سایر توانایی‌های فردی به منظور پیش‌بینی موفقیت تحصیلی دانشجویان، داوطلبان و فارغ‌التحصیلان و کارایی اجتماعی آنان به سازمان سنجش آموزش کشور واگذار گردید. لذا دستگاه متولی و مسئول و پاسخگوی شکایت مطروحه، سازمان سنجش آموزش کشور می‌باشد. بنابراین هرگونه ادعا و یا شکایت از اقدامات مرجع مذکور، باید صرفاً به طرفیت همان مرجع مطرح گردد و طرح دعوا به طرفیت این وزارت فاقد وجاهت قانونی است و از این حیث شایسته صدور قرار رد می‌باشد.

رئیس سازمان سنجش آموزش کشور نیز به موجب لایحه شماره ۷۱۶۴۵ - ۱۳۹۹/۱۰/۱۵ توضیح داده است که:

« بند ۴ و ۵ صفحه ۲۵ دفترچه راهنمای آزمون سراسری سال ۱۳۹۹ عیناً مفاد تبصره ۲ ماده ۱۰ آیین‌نامه اجرایی قانون ایجاد تسهیلات برای ورود رزمندگان و جهادگران داوطلب بسیجی به دانشگاه‌ها و موسسات آموزش عالی مصوب ۱۳۶۷/۱۱/۳۰ هیأت وزیران می‌باشد که مقرر می‌دارد آن دسته از داوطلبانی که با استفاده از سهمیه شاهد و ایثارگر یک بار در رشته‌های تحصیلی دوره روزانه آزمون سراسری پذیرفته شده‌اند اعم از اینکه از رشته قبولی انصراف داده و یا در رشته قبولی ثبت‌نام نکرده باشند حق استفاده مجدد از سهمیه مذکور در آزمون سراسری را نخواهند داشت. طبق تبصره ۲ ماده ۱۰ آیین‌نامه اجرایی قانون ایجاد تسهیلات برای ورود رزمندگان و جهادگران داوطلب بسیجی به دانشگاه‌ها و موسسات آموزش عالی در راستای برخورداری اکثریت ایثارگران از تسهیلات فوق‌الذکر مقرر گردید هر یک از داوطلبان مشمول سهمیه در مقطع کاردانی، کارشناسی، کارشناسی ارشد و دکتری فقط یک بار حق استفاده از سهمیه در دوره روزانه را دارند و در صورت قبولی در آزمون با استفاده از سهمیه چنانچه انصراف هم دهند دیگر حق استفاده از سهمیه را نخواهند داشت.

در سالهای گذشته به کرات درخواست ابطال تبصره ۲ ماده ۱۰ آیین‌نامه اجرایی قانون صدرالذکر از هیأت عمومی دیوان عدالت اداری تقاضا شده که با رأی رد شکایت

تاریخ دادنامه: ۱۴۰۰/۸/۴ شماره دادنامه: ۲۳۰۸-۲۳۰۷

شماره پرونده: ۰۰۰۱۹۵۷ و ۹۹۰۲۱۸۱

مرجع رسیدگی: هیأت عمومی دیوان عدالت اداری

اعلام کنندگان تعارض: آقای محمدحسن پیرزاده و آقای علی اصغر رضایی

موضوع: اعلام تعارض در آراء صادر شده از شعب دیوان عدالت اداری

گردش کار: شعب دیوان عدالت اداری در خصوص صلاحیت دیوان عدالت اداری در رسیدگی به پرونده‌هایی با موضوع اعتراض نسبت به آرای هیأت حل اختلاف ماده ۳۸ آیین‌نامه معاملات شهرداری تهران، آرای متعارضی صادر کرده‌اند. برخی از شعب، دیوان عدالت اداری را در رسیدگی به آرای این هیأت صالح ندانسته و قرار عدم صلاحیت صادر کرده‌اند و از سوی دیگر برخی از شعب دیوان در رسیدگی به پرونده‌هایی با موضوع فوق‌الذکر، با پذیرش صلاحیت خود، اقدام به رسیدگی ماهوی کرده و بر اساس ماده ۶۳ قانون تشکیلات و آیین دادرسی دیوان عدالت اداری رأی صادر کرده‌اند.

گردش کار پرونده‌ها و مشروح آراء به قرار زیر است:

الف: شعبه ۴ بدوی دیوان عدالت اداری در خصوص دادخواست شرکت نیروکام صنعت عصر به خواسته اعتراض به رأی کمیسیون ماده ۳۸ آیین‌نامه معاملات شهرداری تهران و به طرفیت شهرداری شهر سنندج، به موجب دادنامه شماره ۹۷۰۹۹۷۰۹۰۱۳۰۰۷۵۹-۱۳۹۷/۳/۲۳ به شرح زیر، قرار عدم صلاحیت صادر کرده است:

نظر به اینکه اولاً: به موجب بند ۱ ماده ۱۰ قانون تشکیلات و آیین دادرسی دیوان عدالت اداری رسیدگی به شکایات و تظلمات مردم از تصمیمات و اقدامات واحدهای دولتی... یا مامورین واحدهای مذکور در صلاحیت شعب دیوان عدالت اداری می‌باشد و به موجب رأی وحدت رویه شماره ۳۳-۱۳۷۵/۲/۲۹-۳۳ هیأت عمومی دیوان عدالت اداری، با توجه به عبارت «تصمیمات و اقدامات» رسیدگی به دعاوی ناشی از قراردادهای که مسائل حقوقی بوده و باید به صورت ترافعی در محاکم قضایی صلاح مورد رسیدگی قرار بگیرند، خارج از صلاحیت دیوان بوده و قابل رسیدگی در دیوان نیست. ثانیاً: موضوع خواسته و شکایت شاکی با موضوع اعتراض به رأی کمیته موضوع ماده ۳۸ شهرداری می‌باشد که امر ترافعی بوده و مستلزم رسیدگی قضایی است بنابراین به استناد مقررات و رأی وحدت رویه مذکور و مواد ۱ و ۴۸ قانون دیوان عدالت اداری قرار عدم صلاحیت به شایستگی و صلاحیت محاکم محل وقوع ملک صادر و اعلام می‌گردد.

ب: شعبه ۱۳ بدوی دیوان عدالت اداری در خصوص دادخواست آقای جواد جان افزا به خواسته اعتراض به رأی هیأت حل اختلاف ماده ۳۸ آیین‌نامه معاملات شهرداری و به طرفیت شهرداری شهر بجنورد، به موجب دادنامه شماره ۹۹۰۹۹۷۰۹۰۳۳۰۲۷۴۸-۱۳۹۹/۵/۱۵ به شرح زیر، قرار عدم صلاحیت صادر کرده است:

نظر به اینکه اولاً فلسفه وجود هیأت حل اختلاف موضوع ماده ۳۸ آیین‌نامه معاملات شهرداری، رفع تنازع از اختلاف معاملاتی فی‌مابین شهرداری و طرفهای قرارداد بوده و دعاوی ناشی از قراردادهای و معاملات در زمره امور ترافعی می‌باشد. ثانیاً: به موجب آراء شماره ۵۹-۱۳۷۱/۴/۳۰، ۱۳۷۹/۴/۱۲-۱۳۸، ۱۳۷۹/۶/۲۰-۱۹۷، ۱۳۷۵/۲/۲۹-۳۳، ۱۳۲۱-۱۳۸۶/۱۱/۱۴ و ۱۳۹۱/۵/۸-۲۲۸ هیأت عمومی دیوان عدالت اداری رسیدگی به دعاوی ناشی از قراردادهای در صلاحیت محاکم عمومی دادگستری می‌باشد. ثالثاً: صلاحیت اشاره شده در بند ۲ ماده ۱۰ قانون تشکیلات و آیین دادرسی دیوان عدالت اداری در خصوص کمیسیون و یا مراجع حل اختلافی بوده که در راستای اعمال حاکمیت دستگاه‌های دولتی و عمومی تشکیل گردیده‌اند واز این حیث اعتراض به رأی قاضی هیأت حل اختلاف ماده ۳۸ آیین‌نامه معاملات شهرداری تهران، در صلاحیت این مرجع نمی‌باشد. لذا با عنایت به مراتب یاد شده این مرجع خود را صالح به رسیدگی ندانسته و مستنداً به ماده ۴۸ قانون یاد شده قرار عدم صلاحیت خود را به اعتبار و صلاحیت محاکم عمومی حقوقی شهرستان بجنورد صادر و اعلام می‌نماید.

ج: شعبه ۶ بدوی دیوان عدالت اداری در خصوص دادخواست آقای فریدون خضرائی به خواسته اعتراض به رأی کمیسیون ماده ۳۸ آیین‌نامه معاملات شهرداری و به طرفیت

شهرداری شهر کرمان به موجب دادنامه شماره ۹۸۰۹۹۷۰۹۰۳۰۰۳۰۹۲-۱۳۹۸/۱۱/۲۶-۹۸۰۹۹۷۰۹۰۳۰۰۳۰۹۲-۱۳۹۸/۲/۱۹ که مستند رأی معترض‌عنه ضمن پذیرش صلاحیت و ورود به ماهیت دعوا، به شرح زیر رأی صادر کرده است:

نظر به اینکه کارشناسی مورخ ۱۳۹۸/۲/۱۹ که مستند رأی معترض‌عنه می‌باشد حکایت از این مطلب داشته است که منشاء وجود آب در قیر مورد دعوای شرکت نفت جی می‌باشد و از آنجا که بند ۱۸ ماده ۹ قرارداد پیمانکار را از درب کارخانه تا محل تحویل مشمول هرگونه تغییر کمی و یا کیفی در محوله دانسته است در حالی که در مانحن‌فیه مطابق نظریه مذکور تملک مربوط به قبل از درب کارخانه می‌باشد لذا مستنداً به مواد ۱۰ و ۶۳ قانون تشکیلات و آیین دادرسی دیوان عدالت اداری حکم بر ورود شکایت و نقض رأی معترض‌عنه صادر و اعلام می‌نماید تا همان کمیسیون مجدداً برابر مطالب پیش گفت اتخاذ تصمیم نماید.

هیأت عمومی دیوان عدالت اداری در تاریخ ۱۴۰۰/۸/۴ با حضور رئیس و معاونین دیوان عدالت اداری و رؤسا و مستشاران و دادرسان شعب دیوان تشکیل شد و پس از بحث و بررسی با اکثریت آراء به شرح زیر به صدور رأی مبادرت کرده است.

رأی هیأت عمومی

الف - تعارض در آراء محرز است.

ب - بر اساس ماده ۳۸ آیین‌نامه معاملات شهرداری تهران مصوب ۱۳۵۵/۱/۲۵ کمیسیونهای داخلی قوه قانونگذاری وقت که به موجب ماده ۷ قانون اصلاح و تسری آیین‌نامه معاملات شهرداری تهران مصوب ۱۳۵۵ با اصلاحات بعدی به شهرداری‌های مراکز استان‌ها، کلانشهرها و شهرهای بالای یک میلیون نفر جمعیت مصوب ۱۳۹۰/۲/۴ اصلاح گردیده، مقرر شده است که: «اختلافات ناشی از معاملات موضوع این آیین‌نامه در هیأت حل اختلافی با عضویت یک نفر قاضی دادگستری با انتخاب رئیس قوه قضاییه، یک نفر از اعضای شورای اسلامی شهر با انتخاب شورای مربوطه، نماینده شهرداری به انتخاب شهردار، نماینده بخشدار یا فرماندار حسب مورد و نماینده قانونی طرف قرارداد، قابل رسیدگی و حکم صادره از طرف قاضی جلسه برای طرفین لازم‌الاجرا است.» با توجه به اینکه اولاً: اتخاذ تصمیم در هیأت حل اختلاف موضوع ماده ۳۸ آیین‌نامه معاملات شهرداری تهران برخلاف اغلب مراجع اختصاصی اداری صرفاً بر عهده قاضی منتخب رئیس قوه قضاییه است و سایر اعضای غیرقاضی در صدور حکم این هیأت دخالتی ندارند. ثانیاً: منشأ اختلافات قابل رسیدگی در هیأت مذکور، معاملات موضوع آیین‌نامه یاد شده است و عمده اختلافات مطروحه در هیأت فوق با موضوعاتی از قبیل عدم ایفای تعهد از ناحیه طرفین و یا مطالبه وجه موضوع قرارداد در موعد معین و یا شرایط عمومی یا خصوصی پیمان ارتباط دارند و مبنای حدوث آنها برخلاف اختلافات موضوع آراء و تصمیمات قطعی مراجع اختصاصی اداری، نقض قوانین و مقررات یا مخالفت با آنها نیست. ثالثاً: هیأت عمومی دیوان عدالت اداری به موجب آرای شماره ۵۹-۱۳۷۱/۴/۳۰، ۱۹۷-۱۳۷۹/۶/۲۰ و ۲۲۸-۱۳۹۱/۴/۲۶ رسیدگی به دعاوی مربوط به عقود و معاملات را واجد جنبه ترافعی و خارج از صلاحیت شعب دیوان عدالت اداری دانسته است، بنابراین آرای شماره ۹۷۰۹۹۷۰۹۰۱۳۰۰۷۵۹-۱۳۹۷/۳/۲۳ (صادر از شعبه چهارم بدوی دیوان عدالت اداری) و ۹۹۰۹۹۷۰۹۰۳۳۰۲۷۴۸-۱۳۹۹/۵/۱۵ (صادر از شعبه سیزدهم بدوی دیوان عدالت اداری) که بر اساس آنها رسیدگی به اعتراض نسبت به رأی هیأت حل اختلاف موضوع ماده ۳۸ آیین‌نامه معاملات شهرداری تهران خارج از صلاحیت شعبه دیوان عدالت اداری و در صلاحیت دادگاه‌های عمومی دادگستری اعلام شده، صحیح و منطبق با موازین قانونی هستند. این رأی به استناد بند ۲ ماده ۱۲ و ماده ۸۹ قانون تشکیلات و آیین دادرسی دیوان عدالت اداری مصوب سال ۱۳۹۲ برای شعب دیوان عدالت اداری و سایر مراجع اداری مربوط در موارد مشابه لازم‌الاتباع است.

رئیس هیأت عمومی دیوان عدالت اداری - حکمتعلی مظفری